

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

สำนักงานเกษตรอำเภอเลิงนกทา

จังหวัดยโสธร

กรมส่งเสริมการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรเลืงนทหำจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และพัฒนาอาชีพทางด้านการเกษตรของ
อำเภอเลืงนทหำ ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ต่างๆ ใน
ชุมชน รวมถึงการสังเคราะห์ข้อมูล และแผนพัฒนาชุมชน ของตำบลต่างๆ

ในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรฉบับนี้ขอขอบคุณหน่วยงานต่างๆ ที่อนุเคราะห์ข้อมูล และอำนวยความสะดวกใน
การจัดทำแผนจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรของอำเภอเลืงนทหำ ฉบับนี้คง
เป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาการเกษตรของอำเภอเลืงนทหำต่อไป

(นายวิจิตร สิงห์กาล)

เกษตรอำเภอเลืงนทหำ

ปี ๒๕๖๔

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
คำนำ	๑
สารบัญ	๒
สารบัญตาราง	๗
สารบัญภาพ	๘
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๙
๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑๐
๑.๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	
๑.๑.๒ อาณาเขต	
๑.๒.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	
๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๑๐
๑.๒.๑ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	
๑.๓ สภาพภูมิอากาศ	๒๗
๑.๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	
๑.๓.๒ ฤดูกาล	
๑.๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน	
๑.๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	
๑.๔ เส้นทางคมนาคม	๒๙
๑.๔.๑ เส้นทางคมนาคม	
๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๓๐
๑.๕.๑ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	
๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๓๐
๑.๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	
๑.๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	
๑.๖.๓ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว	
๑.๖.๔ การศึกษา	
๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๓๔
๑.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ	๓๕
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	๓๘
๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	
๒.๑.๑ สถานการณ์การเกษตรในพื้นที่	
๒.๑.๒ พื้นที่ตามเขตความเหมาะสม	
๒.๑.๓ ระบบการผลิต	
๒.๑.๔ เทคโนโลยีการผลิต	
๒.๑.๕ ปริมาณการผลิตและต้นทุนการผลิต	

๒.๑.๖ ข้อมูลการตลาด (วิธีการตลาด แหล่งรับซื้อผลผลิต	
๒.๒ สภาพปัญหา	๗๓
๒.๓ การจัดทำ TOWS Matrix	๗๕
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ	๗๖
๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช ปศุสัตว์ ประมง)	๗๗
๓.๑.๑ ข้าว ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และจำหน่ายได้ราคาดี	
กลยุทธ์ที่ ๑ .การผลิตข้าวแบบแปลงใหญ่	
กลยุทธ์ที่ ๒ .การส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์	
๓.๑.๒ มันสำปะหลัง	
๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๗๗
๓.๒.๑ YSF	
- เป้าหมาย/เป้าประสงค์	
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน	
กลยุทธ์ที่ ๑ .การเพิ่มความรู้และทักษะของเกษตรกร	
โครงการที่ ๑	
โครงการที่ ๒	
กลยุทธ์ที่ ๒ สนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	
โครงการที่ ๑	
โครงการที่ ๒	
๓.๒.๒ วิสาหกิจชุมชน	
- เป้าหมาย/เป้าประสงค์	
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน	
กลยุทธ์ที่ ๑ การส่งเสริมการออม	
โครงการที่ ๑การออมทรัพย์ในวิสาหกิจชุมชน	
๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๗๘
๓.๓.๑ ที่ดิน	
- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ คืบความอุดมสมบูรณ์ให้เกิดขึ้น	
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน	
กลยุทธ์ที่ ๑ การทำเกษตรอินทรีย์	
โครงการที่ ๑โครงการไถกลบตอซังข้าว	
โครงการที่ ๒โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยพืชสด	
กลยุทธ์ที่ ๒ การลดการใช้สารเคมี ปุ๋ยเคมี	
โครงการที่ ๑.การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยน้ำหมัก	
โครงการที่ ๒.การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์	
๓.๓.๒ แหล่งน้ำ	
- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ ให้มีแหล่งน้ำการเกษตรให้พอเพียง	
- กลยุทธ์/วิธีการ	

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมสร้างแหล่งน้ำในไร่นา

โครงการที่ ๑ ขุดเจาะบาดาล/สระน้ำ ในไร่นา

โครงการที่ ๒. ส่งเสริมการสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์

กลยุทธ์ที่ ๒ การสร้างต้นน้ำ

โครงการที่ ๑. ส่งเสริมการปลูกป่าต้นน้ำ

โครงการที่ ๒. ส่งเสริมการทำธนาคารน้ำใต้ดิน

สารบัญตาราง

เนื้อเรื่อง	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงการแบ่งเขตการปกครอง จำแนกรายตำบล อำเภอเลิงนกทา	๓๐
ตารางที่ ๒ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยโสธร	๓๑
ตารางที่ ๓ แสดงจำนวนประชากร ครั้วเรือน	๓๒
ตารางที่ ๔ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๓๓
ตารางที่ ๕ แสดงพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอเลิงนกทา	๓๕
ตารางที่ ๖ แสดงหัวหน้าครัวเรือน	๓๗
ตารางที่ ๗ แสดงประกอบอาชีพ ของอำเภอเลิงนกทา	๓๘
ตารางที่ ๘ แสดงการถือครองที่ดินการเกษตร	๓๙
ตารางที่ ๙ แสดงลักษณะ ประเภท เอกสารสิทธิ การทำการเกษตร	๓๙
ตารางที่ ๑๐ แสดงจำนวนแหล่งเรียนรู้ ศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตร	๔๐
ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูล อาสาสมัครเกษตร อำเภอเลิงนกทา	๔๐
ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน	๔๑
ตารางที่ ๑๓ แสดงศูนย์เรียนรู้ ศูนย์เครือข่าย ศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๔๒
ตารางที่ ๑๔ แสดงปฏิทินการทำงานเกษตรแปลงใหญ่ข้าวอินทรีย์	๔๓
ตารางที่ ๑๕ แสดงการใช้ทรัพยากร	๕๙
ตารางที่ ๑๖ แสดงปริมาณการปลูกข้าวแยกรายตำบล	๖๔
ตารางที่ ๑๗ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๒ อำเภอเลิงนกทา	๖๕
ตารางที่ ๑๘ แสดงต้นทุนการปลูกข้าวอำเภอ	๖๖
ตารางที่ ๑๙ แสดง Smart Farmer อำเภอเลิงนกทา	๖๗
ตารางที่ ๒๐ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๒อำเภอเลิงนกทา	๖๘
ตารางที่ ๒๑ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๒ อำเภอเลิงนกทา	๖๙
ตารางที่ ๒๒ แสดงต้นทุนการผลิตอ้อย ปี ๒๕๖๒ อำเภอเลิงนกทา	๗๐
ตารางที่ ๒๓ แสดงปริมาณการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๗๑
ตารางที่ ๒๔ แสดงประเด็นปัญหา การแก้ไขปัญหา อำเภอเลิงนกทา	๗๒
ตารางที่ ๒๕ ตารางวิเคราะห์ SWOT Matrix	๗๓

สารบัญภาพ

เนื้อเรื่อง	หน้า
ภาพที่ ๑ แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของอำเภอเลิงนกทา	๗
ภาพที่ ๒ แสดงพื้นที่ป่าไม้ อำเภอเลิงนกทา	๙
ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะภูมิประเทศ อำเภอเลิงนกทา	๑๐
ภาพที่ ๔ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอเลิงนกทา	๒๔
ภาพที่ ๕ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบ ๓๐ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๓๑-๒๕๖๑	๒๕
ภาพที่ ๖ แสดงค่าอุณหภูมิต่ำสุด-สูงสุดในรอบ ๓๐ ปี	๒๖
ภาพที่ ๗ แสดงเส้นทางคมนาคมอำเภอเลิงนกทา	๒๗
ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงแหล่งน้ำ อำเภอเลิงนกทา	๒๘
ภาพที่ ๙ แสดงประชากรอำเภอเลิงนกทา	๓๑
ภาพที่ ๑๐ แสดงครีวเรือนเกษตรกรอำเภอเลิงนกทา	๓๑
ภาพที่ ๑๑ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๓๓
ภาพที่ ๑๒ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินเขตความเหมาะสม	๓๕
ภาพที่ ๑๓ แสดงหัวหน้าครีวเรือนเกษตรกร	๓๖
ภาพที่ ๑๔ แสดงการลักษณะการประกอบอาชีพ	๓๗
ภาพที่ ๑๕ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน	๓๘
ภาพที่ ๑๖ แสดงประเภทเอกสารสิทธิอำเภอเลิงนกทา	๓๘
ภาพที่ ๑๗ แสดงเขตความเหมาะสมการปลูกข้าว	๖๐
ภาพที่ ๑๘ แสดงเขตความเหมาะสมการปลูกมันสำปะหลัง	๖๑
ภาพที่ ๑๙ แสดงเขตความเหมาะสมการอ้อย	๖๒

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอเลิงนกทาเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดยโสธร อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดยโสธร ห่างจากจังหวัดยโสธร ๖๙ กิโลเมตร

๑.๑.๑.๑ อาณาเขต ๒

อำเภอเลิงนกทา มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอนิคมน้ำอูน จังหวัดมุกดาหาร

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด

ภาพที่ ๑ แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของอำเภอเลิงนกทา
(ที่มา:สำนักงานเกษตรอำเภอเลิงนกทา)

๑.๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ เลิงนกทา
- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาลตำบล

จำนวน ๑๐ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๒ แห่ง

ตารางที่ ๑ แสดงการแบ่งเขตการปกครอง จำแนกรายตำบล อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

ตำบล	พื้นที่ ตร.กม.	อบต.	ทม./ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน
สวาท	๕๘,๓๔๗	-	๒	๑๖	๑๖
สามแยก	๓๖,๔๓๗	๑	๑	๑๕	๑๕
โคกสำราญ	๔๓,๘๗๘	๑	-	๑๕	๑๕
บุงคำ	๑๓๕,๖๔๘	-	๑	๑๙	๑๙
สร้างมิ่ง	๓๕,๔๙๑	-	๑	๑๑	๑๑
กุดแห่	๔๖,๕๘๐	-	๑	๑๓	๑๓
กุดเชียงหมี	๔๔,๐๘๗	-	๑	๑๒	๑๒
สามัคคี	๔๙,๕๔๒	-	๑	๑๕	๑๕
ห้องแซง	๖๘,๙๖๓	-	๑	๑๙	๑๙
ศรีแก้ว	๖๔,๐๓๓	-	๑	๑๐	๑๐
รวม	๕๘๓,๐๐๖	๒	๑๐	๑๔๕	๑๔๕

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเลิงนกทา, พ.ศ. ๒๕๖๔)

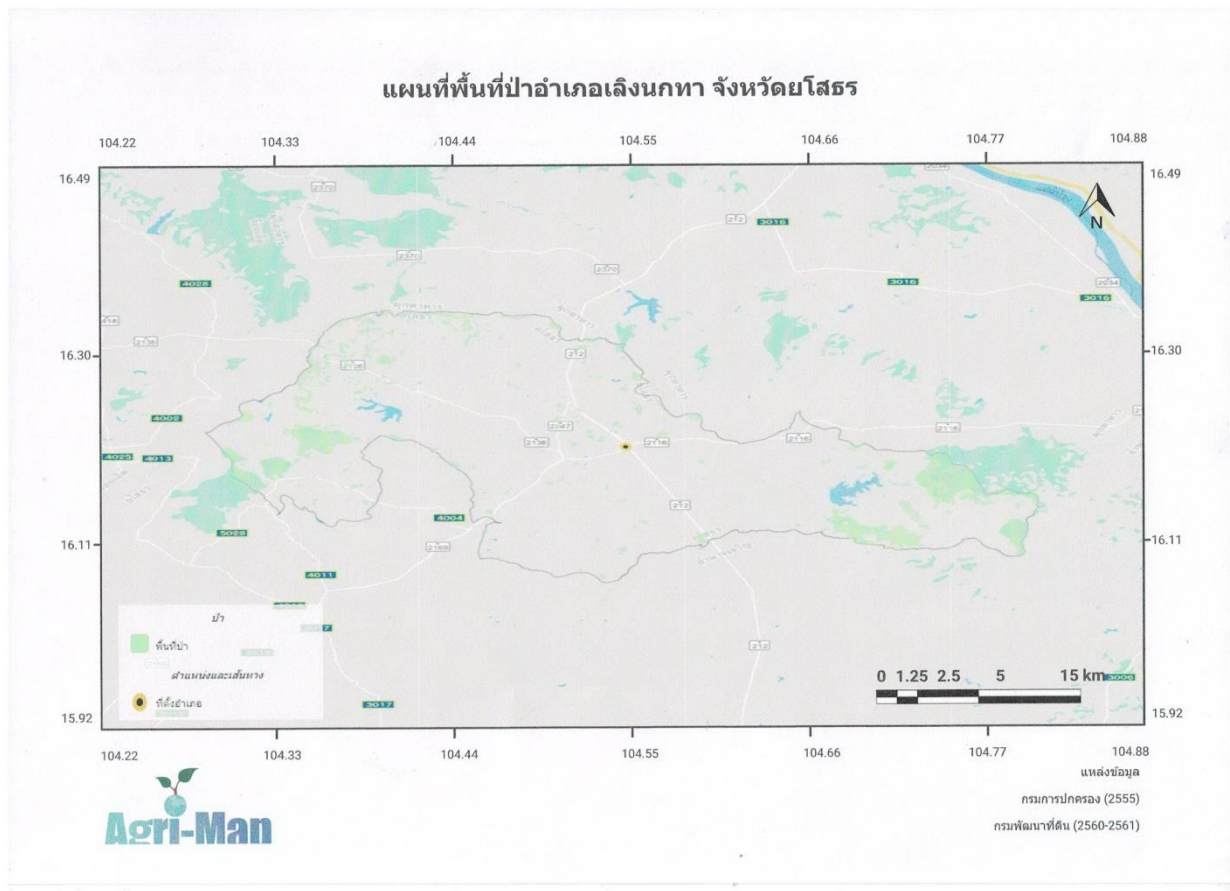
๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๑.๒.๑ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มที่เหมาะสมกับการปลูกข้าว ประมาณ ๒๖๒,๓๒๓ ไร่ ป่าไม้ บางส่วนเป็นภูเขา มีพื้นที่ประมาณ ๔๘,๗๕๒ ไร่ ที่ราบสูงสำหรับปลูกไม้ยืนต้น พืชไร่ ประมาณ ๖๙,๕๕๕ ไร่

มีพื้นที่เชื่อมโยง อุทยานภูหมที่มีเขตติดต่อกับอำเภอนิคมน้ำอ้อย เนื้อที่ทั้งหมด ประมาณ ๒,๕๐๐ ไร่

ภูสระดอกบัว เป็นอุทยานที่มีพื้นที่อยู่บนแนวรอยต่อ ๓ จังหวัด คือ อำเภอนิคมน้ำอ้อย อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร อำเภอชานุมาน และอำเภอเสนางคนิคม จังหวัดอำนาจเจริญ มีพื้นที่ประมาณ ๓๒๑ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๔๔,๓๗๕ ไร่

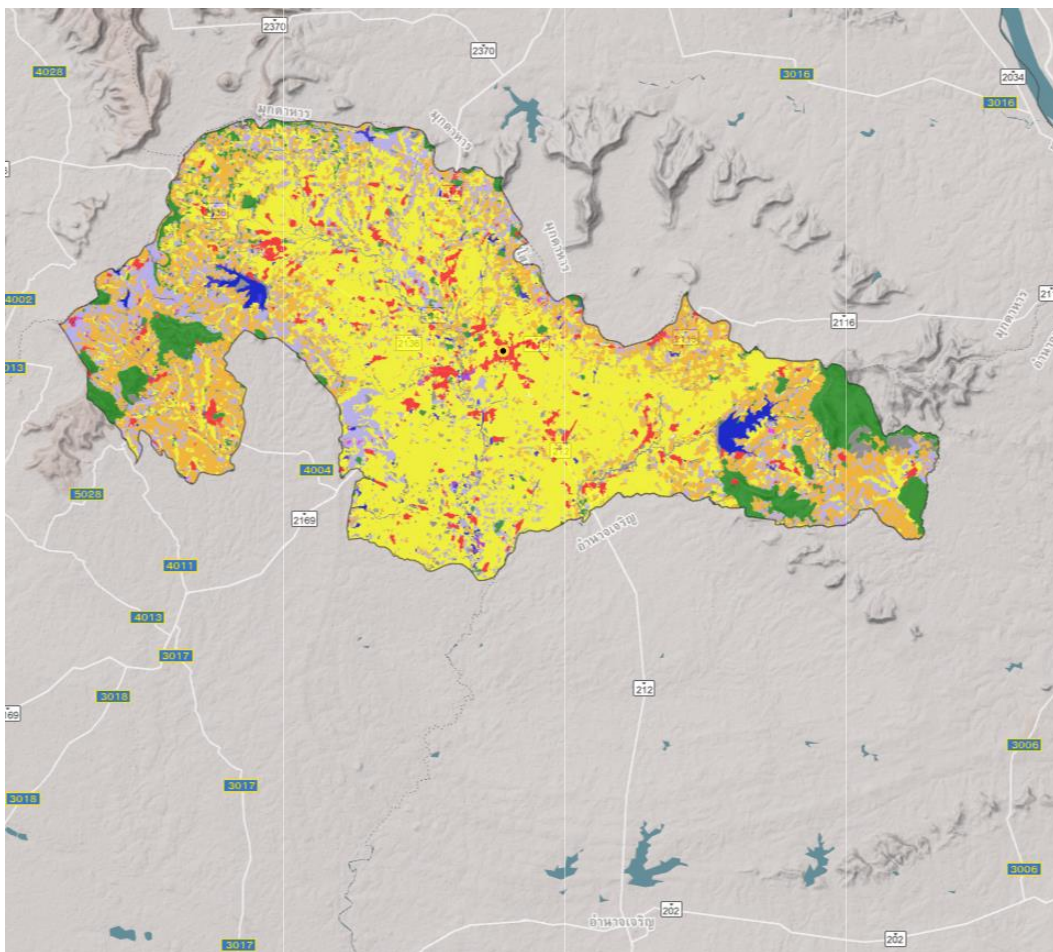

ภาพที่ ๒ แสดงพื้นที่ป่าไม้ อำเภอเลิงนกทา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเลิงนกทา, พ.ศ.๒๕๖๔)

1.2.2 สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

อำเภอเลิงนกทา มีลักษณะสภาพภูมิประเทศทางด้านตะวันออกต่ำลงสู่ด้านตะวันตกเป็นเทือกเขาสูงชัน และเป็นที่ราบสูงเป็นแนวเขตติดต่ออุทยานภูสระดอกบัวและพื้นที่ตอนลาดสลับกับลาดชัน ลาดต่ำลงมาทางทิศตะวันตกตรงศูนย์กลางอำเภอเลิงนกทา ส่วนของตำบลสามแยก ตำบลโคกสำราญ ตำบลบึงคำบางส่วน ตำบลสร้างมิ่ง จะมีลักษณะเป็นที่ลุ่ม หรือภาษาท้องถิ่นเรียกว่า “เลิง” ทิศเหนือจะมีภูเขาที่มีแนวเขตต่อกับวนอุทยานภูหมู ตำบลกุดแห่ และภูเขาสูงชันบางส่วนเขตตำบลกุดเชียงหมี แนวเขตติดต่อนิคมคำสร้อย ส่วนทางทิศตะวันตก จะมีเขตสูงชันของภูเขาที่ตำบลหืองแวงและตำบลศรีแก้ว

ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะภูมิประเทศ อำเภอลำพูน
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอลำพูน , พ.ศ.๒๕๖๔)

๑.๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

อำเภอลำพูน มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๑๓ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. กลุ่มชุดดินที่ ๑๗ จำนวน ๑๒๒๒๘๓.๙๘ ไร่

ลักษณะเด่นกลุ่มดินร่วนหยาบที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ มีชั้นแน่นที่บภายในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดินปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นด่างเล็กน้อย การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำกลุ่มดินร่วนหยาบที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ มีชั้นแน่นที่บภายในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดินปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นด่างเล็กน้อย การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดินเป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพัง แล้วถูกเคลื่อนย้าย

มาทับถมของวัสดุเนื้อหยาบ พบในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ ส่วนใหญ่มีน้ำแข็งในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินทราย ดินล่างเป็นชั้นดินแน่นทึบ มีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินเหนียว สีนํ้าตาลอ่อนและสีเทา มีจุดประสีเหลืองหรือสีน้ำตาลแดง บางแห่งอาจมีสีลาแสงอ่อนปะปนอยู่ด้วย มีปฏิกิริยาเป็นกรดจัดมากถึงด่างปานกลาง

การใช้ประโยชน์ มักปล่อยเป็นที่รกร้างว่างเปล่าหรือเป็นป่าละเมาะเล็กๆ บางพื้นที่ใช้ทำนา แต่มักให้ผลผลิตต่ำปัญหา เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายที่มีชั้นดานภายในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนนํ้า และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ ใส่ปุ๋ย แต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ ๒ หรือปลูกพืชไร่พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว ทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตรหรือถึงชั้นดานแข็ง มีดินดินอันแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโตก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

๒. กลุ่มชุดดินที่ ๑๘ จำนวน ๑๙๘๐.๐๗ ไร่

กลุ่มดินร่วนหยาบที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ มีชั้นแน่นทึบภายในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดินปฏิกิริยาคุณสมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัสดุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อหยาบ ที่มีชั้นหินเกลือรองรับอยู่หรืออาจได้รบอิทธิพลจากการแพร่กระจายของเกลือทางผิวดิน พบในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบมีน้ำแข็งในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินทรายส่วนดินล่างเป็นชั้นดินแน่นทึบที่มีการสะสมเกลือโซเดียม มีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนดินเหนียวมีสีน้ำตาลอ่อนถึงสีเทา พบจุดประพวงสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงปะปนหรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในดินชั้นล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำดินชั้นบนโดยมากจะมีปฏิกิริยาเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง ส่วนดินชั้นล่างมักมีปฏิกิริยาเป็นด่างเล็กน้อยถึงเป็นด่างจัดแต่ถ้ามีก้อนปูนปะปน จะมีปฏิกิริยาเป็นกลางถึงด่างจัด ตามปกติในฤดูแล้งจะมีคราบเกลือเกิดขึ้นทั่วไปบนผิวดิน

การใช้ประโยชน์

ใช้ทำนา บริเวณที่เค็มจัดจะปรากฏทราบเกลือบนผิวดิน ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรไม่ไ้มีปาละเมาะและไม้พุ่มหนึ้น
การจัดกระจายเป็นหย่อมๆ บางแห่งเป็นแหล่งทำเกลือสินเธาว์ดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นด่างเล็กน้อย การระบายน้ำ
ปัญหา

ดินเค็ม มักพบชั้นดานแข็งที่มีการสะสมเกลือ มีปริมาณธาตุโซเดียมสูงจนเป็นพิษต่อพืช เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย
โครงสร้างของดินไม่'ดี' ค่อนข้างแน่นทึบ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในพื้นที่ดินเค็มจัด มีคราบเกลือมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำ
จัดมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

เลือกพันธุ์ข้าวที่ทนเค็มมาใช้ปลูก ปล่อยให้มีน้ำขังและล้างเกลือออกไปจากดิน ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้สับหรือไถ

กลบพืชปุ๋ยสด (หว่านสนออัฟริกันหรือสนอินเดีย ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒

สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์นำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ใช้กล้าข้าวที่มีอายุ ๓๐-๓๕ วันจำนวน ๕-๘ ต้น/

จัมบะระปักดำ ๒๐x๒๐ ซม. ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลง

ปลูกปลูกพืชผักหรือผลไม้ควรเลือกพื้นที่ที่มีคราบเกลือไม่มากนักและมีแหล่ง'นาชลประทาน' เลือกพืชที่ทนเค็มมา

ปลูก ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตรคูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ทำดินดินอัดแน่นด้อมรอบ ปรับปรุงดิน

ด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์นำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม.

ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ใช้สารยับยั้งคลุกเคล้ากับดินและใช้น้ำด่าง มี

วัสดุคลุมดินเพื่อป้องกันไม่ให้เกลือขึ้นมาอยู่ที่ผิวดิน ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิตใช้

ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์นำ ตามชนิดพืชที่ปลูกพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำใน

แปลงปลูกปลูกพืชไร่หรือพืชผักค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

๓.กลุ่มชุดดิน ชุด ๒๕ จำนวน ๕๑๔๒.๗๒ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินเหนียวจัดสีแดงตีมามากที่เกิดจากหินภูเขาไฟ มีปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางสมบัติของดินเป็นกลุ่มชุดดินที่พบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคตะวันออก เกิดจากการสลายตัวผุพังของหินภูเขาไฟ พวกหินบะซอลต์พบในบริเวณพื้นที่ดอน มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่นลอนชัน เป็นดินตีมามาก มีการระบายน้ำดีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวที่ค่อนข้างร่วนซุยและมีโครงสร้างดี สีดินเป็นสีน้ำตาลปนแดง หรือสีแดง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลางการใช้ประโยชน์ใช้ประโยชน์ในการทำสวนผลไม้ ทำสวนยางพารา และพริกไทย บางแห่งยังคงสภาพป่าธรรมชาติ

ปัญหา

ดินมีความสามารถในการซึมน้ำเร็ว จึงมักจะขาดแคลนน้ำได้ง่ายถ้าหากฝนทิ้งช่วงและเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ที่มีความลาดชัน

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ปลูกพืชผักหรือผลไม้ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุมมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดิน ทำขั้นบันได ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิตใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์นำ ตามชนิดพืชที่ปลูกพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมลิ็ดถั่วพราง ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่เมลิ็ดถั่วพราง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์)ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์นำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียนปลูกพืชสลับเป็นแถบ หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๔.กลุ่มชุดดินที่ ๓๕ จำนวน ๒๙๓๘๙๒.๖๐ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินร่วนหยาบลึกปานกลางที่เกิดจากการสลายตัวหรือพัดพาตะกอนเนื้อหยาบมาทับถมบนชั้นหินผุในช่วงความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม.จากผิวดิน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า หรือการสลายตัวผุพังอยู่กับที่หรือการสลายตัวผุพังแล้วเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อหยาบ วางทับอยู่บนชั้นหินผุหรือชั้นดินเหนียว พบบริเวณพื้นที่ดอนที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินบนเป็นดินทรายปน

ดินร่วน

ส่วนดินชั้นล่างในระดับความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. เป็นดินเหนียว ดินเหนียวปนเศษหิน หรือเป็นชั้นหินผุ สีดินบนเป็นสีน้ำตาล

ดินล่างเป็นสีน้ำตาลปนเทา บางแห่งมีจุดประสีแดงและมีสีลาแลงอ่อนปะปนอยู่จำนวนมาก ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ส่วนใหญ่เป็นป่าเต็งรัง ป่าละเมาะและไม้พุ่ม พืชไร่ที่ปลูกได้แก่ ปอ ข้าวโพด ถั่วเขียว แตงโม แต่มักให้ผลผลิตต่ำ

ปัญหา

ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในช่วงฤดูฝน ดินเปียกแฉะเกินไปสำหรับพืชไร่บางชนิด และหน้าดินค่อนข้างเป็นทรายหนา

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ทำขั้นบันได ดันดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม

วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต

ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก

พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ด ถั่วพรี)

๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพรี ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒

สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ

พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๕.กลุ่มชุดดินที่ ๔๐ จำนวน ๑๓๕๕๔.๑๕ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินทรายที่มีชั้นดานอินทรีย์ภายในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำค่อนข้างมากอยู่บนชั้นดินที่มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ตากกลุ่มชุดดินเป็นกลุ่มชุดดินที่พบบริเวณหาดทรายเก่าหรือสันทรายชายทะเล เกิดจากตะกอนทรายชายทะเลพบบนพื้นที่ดอนที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบสูงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นดินสีน้ำตาลปนเทาถึงสีน้ำตาลอินทรีย์มีการระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินเป็นทรายจัด สีดินบนเป็นสีเทาแก้มได้ลงไปเป็นชั้นทรายสีขาว และดินล่าง ระหว่างความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. เป็นชั้นที่มีการสะสมของพวกอินทรีย์วัตถุ เหล็กหรืออิมัส สีนํ้าตาล สีแดง ชั้นเหล่านี้มีการเชื่อมตัวกันแน่นแข็งเป็นชั้นดานอินทรีย์ มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง

การใช้ประโยชน์

เป็นป่าเสม็ด ป่าชายหาดป่าละเมาะ บางแห่งใช้ปลูกมะพร้าว มะม่วงหิมพานต์ หรือพืชไร่บางชนิด เช่น มันสำปะหลัง อ้อย สับปะรด

ปัญหา

ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก และเนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายจัด ไม่มีธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืชหลงเหลืออยู่ และพืชมักแสดงอาการขาดธาตุอาหารให้เห็น ในช่วงฤดูแล้งชั้นดานจะแห้งและแข็งมาก รากพืชไม่สามารถไชซอนผ่านไปได้ส่วนในช่วงฤดูฝนจะเปียกแฉะและมีน้ำแช่ขัง

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ชุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. และทำลายชั้นดานอินทรีย์ ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓๕-๕๐

กิโกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน มีวัชระคลุมดิน ทำคันดินร่วมกับปลูกหญ้าแฝก ในช่วงการเจริญเติบโต

ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก

พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกในพื้นที่ลุ่มต่ำทางระบายน้ำ

เพื่อป้องกันการแช่ขังของน้ำในช่วงที่มีฝนตกหนัก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

เลือกชนิดพืชที่ใช้ปลูกให้เหมาะสมกับศักยภาพของดิน ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่

หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานถั่วพริ้ว ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ ถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่

ไถกลบก่อนออกดอก ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ปลูกพืชคลุมดินหรือมีวัชระคลุม

ดิน

พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๖.กลุ่มชุดดินที่ ๔๙ จำนวน ๗๗๗.๕๙ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินต้นถึงลูกรังหรือชั้นเชื่อมแข็งของเหล็กทับอยู่บนชั้นดินเหนียว ปฏิกริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัว^๕พังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมในระยะทางไม่ไกลนัก ของวัตถุต้นกำเนิดดินที่มาจากวัสดุเนื้อค่อนข้างหยาบ วางทับอยู่บนชั้นดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังของหินพื้นหรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินที่ต่างชนิดต่างยุคกัน พบบริเวณพื้นที่ดอน

มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นดินต้นถึงต้นมากถึงชั้นลูกรัง มีการระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินชั้นล่างเป็นดินเหนียว ปนลูกรังหรือเศษหินทราย พบภายในความลึกก่อน ๕๐ ซม.

สีดินเป็นสีน้ำตาล สีหรือสีเหลือง และก่อนความลึก ๑๐๐ ซม. จะเป็นชั้นดินเหนียวสีเทา มีจุดประสีน้ำตาล สีแดง และมีสีลาแลงอ่อนปะปนอยู่จำนวนมาก อาจพบชั้นหินทรายหรือหินดินดานที่ผุพังสลายตัวแล้วในชั้นลัดไป ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดเล็กน้อย

การใช้ประโยชน์

ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ พืชไร่ธรรมชาติ ที่รกร้างว่างเปล่าป่าเต็งรังหรือใช้ปลูกไม้โตเร็ว

ปัญหา

เป็นดินต้นถึงชั้นก้อนกรวดหรือลูกรังที่ทับอยู่บนชั้นดินเหนียว และมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางแห่งมีก้อนศิลาแลงไหลกระจายอยู่ทั่วไปเป็นอุปสรรคต่อการเกษตรกรรม บริเวณที่มีความลาดชันสูงเกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดินอย่างรุนแรง

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ชุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐

กิโลกรัม/หลุม

มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ทำขั้นบันได ปลุกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝก เฉพาะต้น

ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลุกพืชไร่หรือพืชผัก

เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ

จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปีและปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่

หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพราง ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

การไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก

พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๗.ชุดดินที่ ๖ จำนวน ๙๗๔๖๘.๘๗ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด การระบายน้ำเลาสงค่อนข้างเลว

ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า พบในบริเวณที่ราบตะกอนลำนํ้า

มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเลวหรือค่อนข้างเลว

เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวหรือดินเหนียว สีเทาแก' ดินล่างเป็นดินเหนียวสีน้ำตาลอ่อนหรือสีเทา

มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงตลอดชั้นดิน บางแห่งมีสีลาเลงอ่อนหรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กแมงกานีสปะปนอยู่ด้วย

ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด

การใช้ประโยชน์

ใช้ทำนา ในช่วงฤดูแล้ง บริเวณที่มีแหล่งน้ำใช้ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือยาสูบ

ปัญหา

ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน ในพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก

ใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน

พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับประดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม

ปรับประดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐

ชม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต

ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก

ในพื้นที่ที่ดินเป็นกรดจัดมาก ใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือ ๐.๕-๑.๐ กิโลกรัม/หลุม

เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๘. ชุดดินที่ ๒๒ จำนวน ๕๐๓๑.๕๒ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินทรายลึกมากเกิดจากตะกอนลำน้ำที่มีเนื้อดินเป็นดินทรายหนา ปฏิกริยาดินเป็นกรด การระบายน้ำค่อนข้างเล้าถึง ดีปานกลาง

ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของวัสดุเนื้อหยาบ พบในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินสกปรกที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นดินทรายปนดินร่วน หรือ

ดินทราย

สีดินเป็นสีน้ำตาลปนเทาหรือสีเทาปนชมพู พบจุดประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีเทา

ในดินชั้นล่างบางแห่งจะพบชั้นที่มีการสะสมอินทรีย์วัตถุ เป็นชั้นบางๆ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากสกรดเล็กน้อย

การใช้ประโยชน์

ใช้ทำนา หรือปลูกพืชไร่บางชนิด เช่น มันสำปะหลัง อ้อยและปอ บางแห่งเป็นทุ่งหญ้าธรรมชาติ

ปัญหา

เนื้อดินเป็นทรายจัด มีความสามารถในการอุ้มน้ำ พืชมักแสดงอาการขาดน้ำในช่วงฝนทิ้ง มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสดรวมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ (หว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) พัฒนาแหล่งน้ำชลประทานไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ หรือใช้ปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร สก ๐.๕-๑.๐ เมตร และมีคันดินอัดแน่น ล้อมรอบเพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือชุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ร่วมกับปุ๋ยเคมี ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๙.ชุดดินที่ ๒๔ จำนวน ๙๘๙.๓๕ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินเหนียวลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อละเอียด ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่พบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ ภาคตะวันออก วัตถุต้นกำเนิดดินเกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาที่ถมของวัสดุเนื้อละเอียด ที่มาจากหินต้นกำเนิดชนิดต่างๆ ทั้งหินอัคนี หินตะกอนหรือหินแปร พบบริเวณพื้นที่ดอน มีลักษณะเป็นลูกคลื่นจนถึงพื้นที่เนินเขา เป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำดี

เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ปลูกยางพารา ไม้ผลต่างๆ และพืชไร่บางชนิด บางแห่งยังคงสภาพป่าธรรมชาติ

ปัญหา

ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในบริเวณพื้นที่ที่มีความลาดชันและเนื้อดินบนมีทรายปน จะมีอัตราเสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของดินสูงหากมีการจัดการดินไม่เหมาะสม

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดิน ทำขั้นบันได ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์นา ตามชนิดพืชที่ปลูกพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำ ในแปลงปลูกปลูกพืชไร่หรือพืชผักเลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วยปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพราง ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพราง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์)ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์นา ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียนปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๑๐.ชุดดินที่ ๓๗ จำนวน ๙.๔๘ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินร่วนหยาบลึกสงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่พบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ ภาคตะวันออก เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้าหรือจากการ

สลายตัวผู้พังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผู้พังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื่อหยาบที่มาจากพวกหินอัคนีหรือหินตะกอน พบบริเวณพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบสูงเป็นเนินเขา เป็นดินลึก ที่มีการระบายน้ำดีสงติปานกลางเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนหยาบ สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง และอาจพบจุดประสีต่างๆ ในชั้นดินล่างดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากสงกรดจัด

การใช้ประโยชน์

ใช้ปลูกยางพารา ไม้ผล มะพร้าวและปาล์มน้ำมัน

ปัญหา

เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดินโดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุมมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ขึ้นบันได สันดินทำแนวรั้วหญ้าแฝกหรือทำฐานเฉพาะต้น ในช่วงการเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิตใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก

เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี ให้มีการปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพรี ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียนปลูกพืชสลับเป็นแถบ หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูกพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๑๑.ชุดดินที่ ๖๒ จำนวน ๑๗๖๕๒.๔๔ ไร่

ลักษณะเด่น

พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษา สำรวจและจำแนกดิน เนื่องจากสภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษาสำหรับการเกษตร

สมบัติของดิน

กลุ่มดินนี้ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขาและเทือกเขาซึ่งมีความลาดชันมากกว่าร้อยละ ๓๕ ลักษณะและสมบัติของดินที่พบไม่

แน่นอนมีทั้งดินลึกและดินตื้นลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของดิน ต้นกำเนิดในบริเวณนั้น มักมีเศษหินก้อนหินหรือพื้นโคลนกระจายทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่างๆ เช่น ป่าเบญจพรรณป่าเต็งรังหรือป่าดงดิบชื้น หลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอยโดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดิน และน้ำซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน จนบางแห่งเหลือแต่หินโผล่

การใช้ประโยชน์

กลุ่มดินนี้ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เนื่องจากมีปัญหาหลายประการที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ ควรสงวนไว้เป็นป่าตามธรรมชาติเพื่อรักษาแหล่งต้นน้ำลำธาร

ปัญหา

มีความลาดชันสูงมาก ในพื้นที่ทำการเกษตรจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินอย่างรุนแรงขาดแคลนน้ำและบางพื้นที่อาจพบชั้นหินพื้นหรือเศษหินกระจายอยู่บริเวณหน้าดิน

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

๑๒.ชุดดินที่ ๖๑ จำนวน ๑๒๓.๖๒ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินเศษหินเชิงเขาที่เกิดจากการแตกผุพังสลายตัวของหินเชิงเขาพบเศษหินหรือก้อนหินร่วงลงมาทับถมบริเวณเชิงเขา กระจายทั่วไป ลักษณะและสมบัติดินไม่แน่นอน การระบายน้ำดี

สมบัติของดิน

กลุ่มดินนี้เป็นหน่วยผสมของดินหลายชนิดซึ่งเกิดจากการผุพังสลายตัวของหินต้นกำเนิดชนิดต่างๆแล้วถูกพัดพามาทับถม บริเวณที่ลาดเชิงเขา มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชันดินที่พบส่วนใหญ่มีการระบายน้ำดีถึงปานกลาง มีลักษณะและสมบัติต่างๆ เช่น เนื้อดิน สีดิน ความลึกของดิน ปฏิกริยาดินตลอดจนความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติไม่แน่นอน ซึ่งขึ้นอยู่กับชนิดของวัตถุดิบกำเนิดดินในบริเวณนั้นๆ ส่วนใหญ่มีเศษหินก้อนหินและหินปนโคลนกระจายทั่วไป

การใช้ประโยชน์

ทำไร่เลื่อนลอย บริเวณที่มีความลาดชันสูงอาจเกิดปัญหาการชะล้างพังทลายของดินเนื่องจากการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดิน และน้ำ

ปัญหา

ดินตื้นที่มีก้อนหินหรือเศษหินกระจายทั่วไป ในพื้นที่ลาดชันเกิดการชะล้างพังทลายและขาดแคลนน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว

ปลูกพืชผักหรือผลไม้

เลือกพื้นที่ที่เป็นดินลึกและไม่พบก้อนหินหรือเศษหินมากบนผิวดิน ขดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม.

ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ปลูกพืชคลุมดินมีวัชระคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิตใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูกพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ที่ดินเต็มไปด้วยก้อนหิน จำนวน ๒๑๗.๙๙ ไร่

พื้นที่ชุ่มชื้นจำนวน ๕๒๙.๐๒ ไร่

๑๓.ดินชุดที่ ๔๑ จำนวน ๘๙๔.๒๒ ไร่

ลักษณะเด่น

กลุ่มดินทรายลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือสันทรายชายทะเล ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างดีมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน

เป็นกลุ่มชุดดินที่พบในเขตฝนตกชุก เช่น ภาคใต้ ภาคตะวันออก หรือบริเวณชายฝั่งทะเล เกิดจากตะกอนทรายชายทะเล หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของพวกวัสดุเนื้อหยาบ มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบหรือเป็นลูกคลื่นลอนลาด พบบริเวณหาดทราย สันทรายชายทะเล หรือบริเวณที่ลาดเชิงเขาเป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างมากเกินไป เนื้อดินเป็นพวกดินทราย ดินมีสีเทา สีน้ำตาลอ่อน หรือเหลือง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลางถ้าพบบริเวณสันทรายชายทะเลจะมีเปลือกหอยปะปนอยู่ในเนื้อดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างปานกลาง

การใช้ประโยชน์

ใช้ปลูกพืชไร่ เช่น มันสำปะหลัง สับปะรด ปอ ส่วนไม้ยืนต้น 'ไต้แก' มะพร้าว และมะม่วงหิมพานต์

บางแห่งเป็นป่าละเมาะหรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ

ปัญหาเนื้อดินเป็นทรายจัด ทำให้มีความสามารถในการอุ้มน้ำได้น้อย พืชจะแสดงอาการขาดน้ำอยู่เสมอจากนี้ดินยังมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

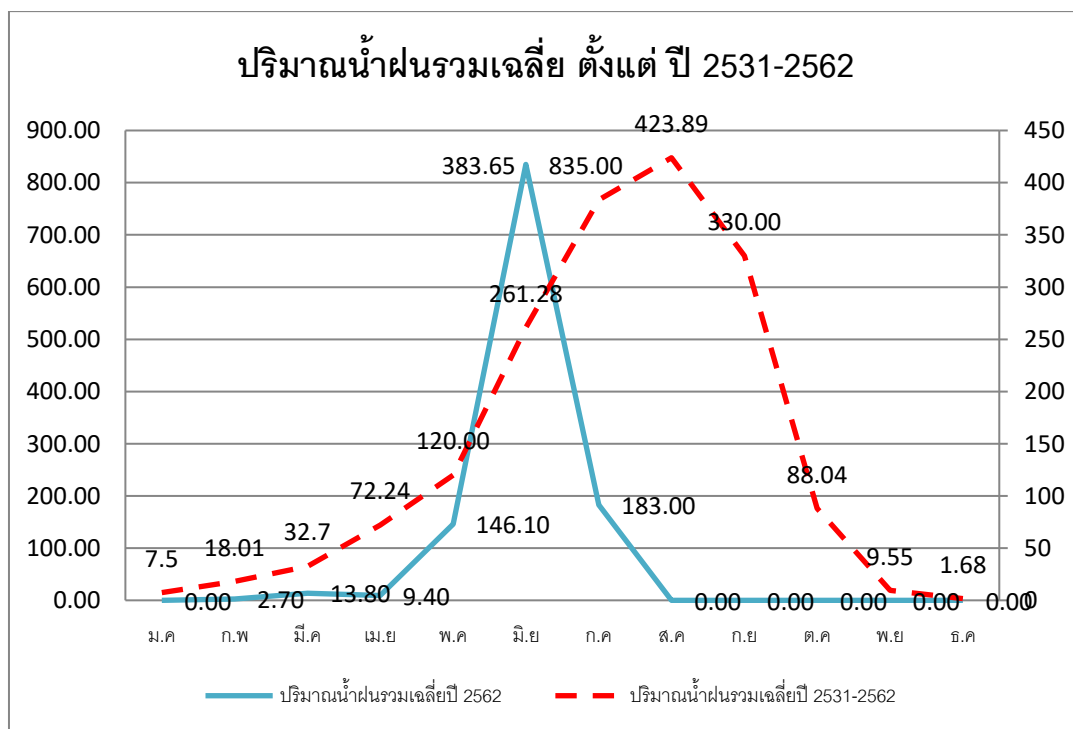
สภาพอากาศโดยทั่วไปมีลักษณะร้อนชื้น คือฤดูร้อน ได้รับอิทธิพลจากลมตะวันออกเฉียงเหนือและลมฝ่ายใต้ พัดผ่านตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ฤดูฝนได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม และฤดูหนาวได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์

๑.๓.๒ ฤดูกาล

สภาพอากาศโดยทั่วไปของอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร มีลักษณะอากาศแบบร้อนชื้น ฤดูร้อนได้รับอิทธิพลจากลมตะวันออกเฉียงเหนือและลมฝ่ายใต้พัดผ่าน ตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ส่วนฤดูฝนได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม และฤดูหนาว ได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์

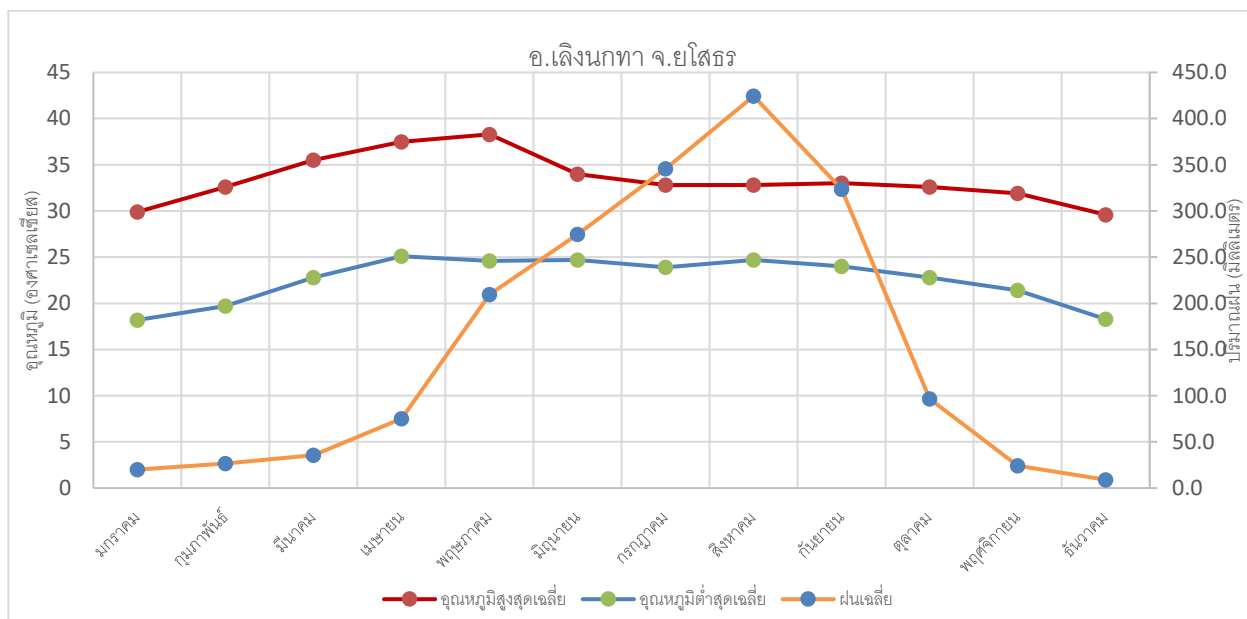
๑.๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มี ทำให้ปริมาณฝนไม่แตกต่างกันมากนัก ปริมาณฝนรวมเฉลี่ย ๔๓๘.๖ มิลลิเมตรต่อปี จำนวนวันที่ฝนตกในรอบปีเฉลี่ยรวม ๓๕ วัน (กรมอุตุนิยมวิทยา, ๒๕๖๒)

ภาพที่ ๕ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบ ๓๐ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๓๓-๒๕๖๒
(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, อุบลราชธานี)

๑.๓.๔ อุณหภูมิ

ภาพที่ ๖ แสดงค่าอุณหภูมิต่ำสุด-สูงสุดเฉลี่ยน้ำฝนเฉลี่ยในรอบ ๓๐ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๓๑ - ๒๕๖๑
(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, อุบลราชธานี)

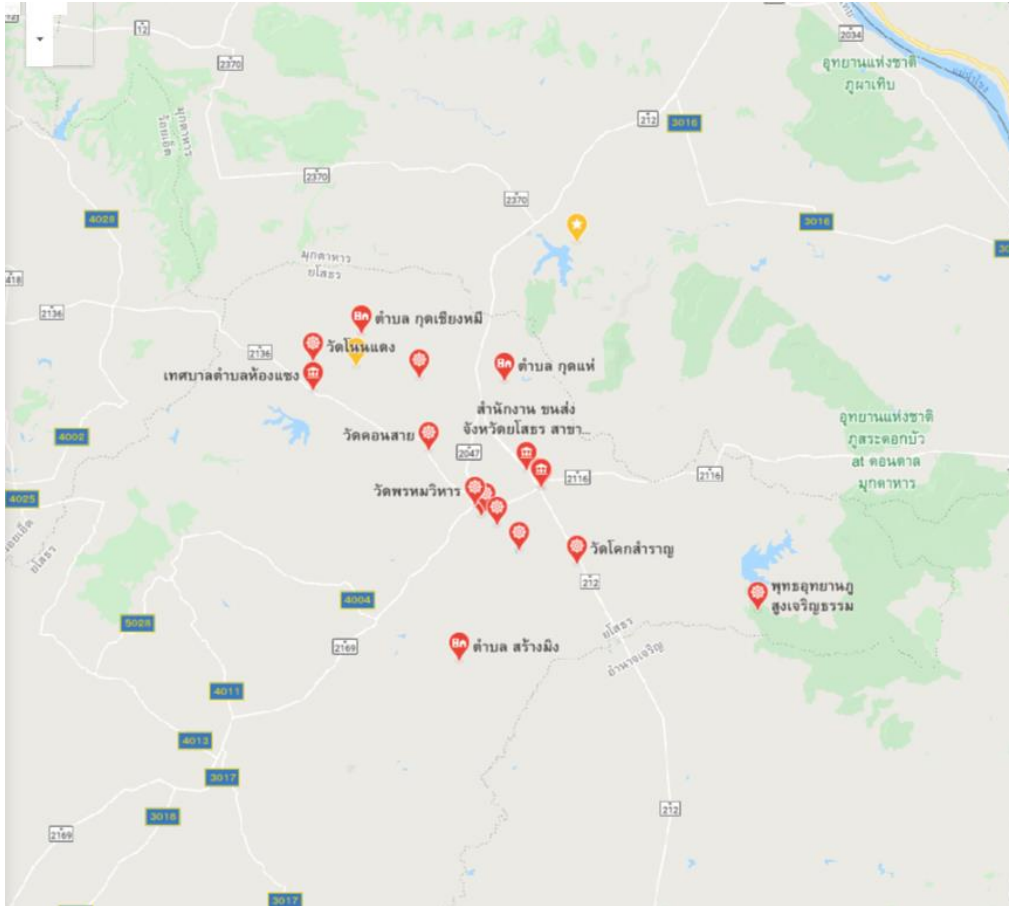
๑.๔ เส้นทางคมนาคม

อำเภอเลิงนกทา

ทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ หนองคาย – อุบลราชธานี ถนนขยางกูร

ทางหลวงหมายเลข ๒๑๑๖ สายยางตลาด – ดอนตาล

ทางหลวงหมายเลข ๒๑๖๙ สาย ยโสธร – เลิงนกทา ถนนราวีราชเดช

ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอเลิงนกทา
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเลิงนกทา, ๒๕๖๔)

๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

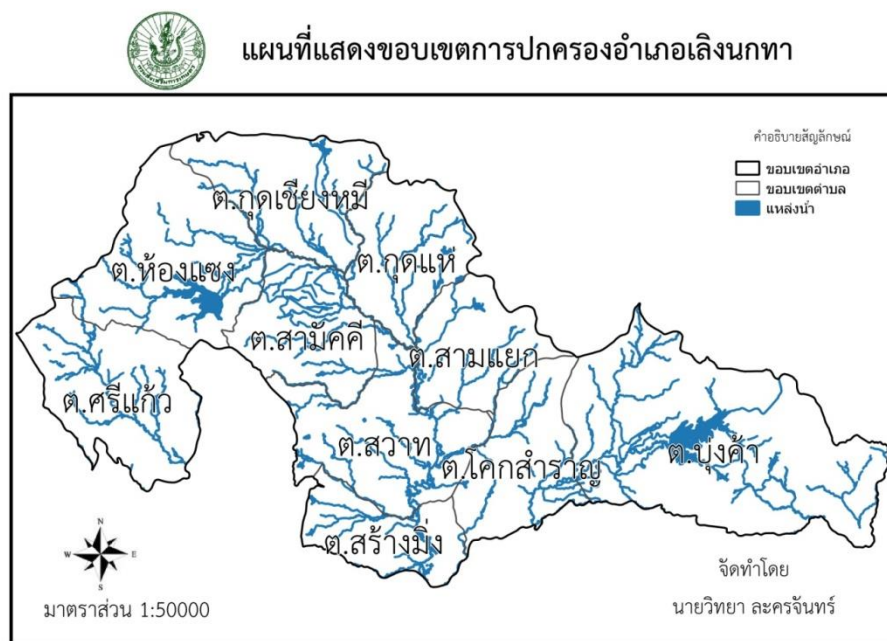
๑.๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ

แหล่งน้ำธรรมชาติ สายหลักคือลำเซบาย ลำห้วยโพง ลำห้วยสะแบก ลำห้วยยาง

๑.๕.๒ โครงการชลประทาน

มี ๓ แห่ง

- อ่างเก็บน้ำห้วยลิงโจน
- อ่างเก็บน้ำห้วยสะแบก
- อ่างเก็บน้ำห้วยโพงตอนบน

ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงแหล่งน้ำ อำเภอ.เลิงนกทา
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเลิงนกทา)

๑.๖ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

๑.๖.๑ โครงสร้างเศรษฐกิจที่สำคัญ

เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีการประกอบอาชีพด้านการเกษตรที่มีความหลากหลายอาชีพ การใช้แรงงานในการประกอบอาชีพการเกษตรจึงมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นกลุ่มอาชีพหลักที่สำคัญดังนี้

๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการผลิตข้าว กลุ่มอาชีพปลูกข้าว ดำเนินการในเรื่องการให้ความรู้การผลิตข้าวอินทรีย์ การให้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์

๒) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการผลิตมันสำปะหลัง กลุ่มพัฒนาการผลิตมันสำปะหลังดำเนินการในเรื่องของการจัดการหาปัจจัยการผลิตมาสนับสนุนสมาชิก เช่น จัดการในเรื่อง ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ สารเคมี ป้องกันกำจัดวัชพืช ศัตรูพืช เพราะต้นทุนการผลิตข้าวโพด ในปัจจุบันนี้วันจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งในขณะนี้ต้นทุนการผลิตไร่ละ ๔,๘๐๐ บาท แนวโน้มต้นทุนการผลิตจะมีปัญหาในเรื่องปัจจัยการผลิตที่มาจากภายนอกคือสารเคมี ปุ๋ยเคมี และค่าแรงงานในการปลูกและการเก็บเกี่ยว

๓) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการผลิตอ้อยกลุ่มพัฒนาการผลิตอ้อยดำเนินการในเรื่องของการจัดการหาปัจจัยการผลิตมาสนับสนุนสมาชิก เช่น จัดการในเรื่อง ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ สารเคมี ป้องกันกำจัดวัชพืช ศัตรูพืช เพราะต้นทุนการผลิตอ้อย ในปัจจุบันนี้วันจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งในขณะนี้ต้นทุนการผลิตไร่ละ ๑๑,๒๗๐ บาท (อ้อยใหม่) และ ๖,๑๑๐ บาท (อ้อยต่อ) แนวโน้มต้นทุนการผลิตจะมีปัญหาในเรื่องปัจจัยการผลิตที่มาจากภายนอกคือสารเคมี ปุ๋ยเคมี และค่าแรงงานในการปลูกและการเก็บเกี่ยว

๔) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่จะมีการประกอบอาชีพด้านการเกษตรที่มีความหลากหลายอาชีพ ได้แก่ การปลูกข้าว การปลูกมันสำปะหลัง อ้อย ยางพารา และอื่นๆ ซึ่งเป็นแหล่งรายได้หลักของเกษตรกร เฉลี่ยเกษตรกรจะมีรายได้ทั้งในและนอกภาคเกษตรทั้งปีประมาณ ๒๓,๓๒๗ บาทต่อครัวเรือน สำหรับรายจ่ายในครัวเรือนของเกษตรกร ส่วนใหญ่จะเป็นค่าใช้จ่าย ในการดำรงชีวิต (อาหาร ยา เครื่องนุ่งห่ม) เฉลี่ยทั้งปีประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท จะเห็นได้ว่า จากสภาพรายได้และรายจ่ายของเกษตรกร ซึ่งเกษตรกรจะไม่มีเงินออมเลย ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาอาชีพเสริมและลดต้นทุนการผลิตอย่างเร่งด่วนโดยเฉพาะการพัฒนาด้านการปลูกพืชไร่ใน

๕) สินเชื่อและภาระหนี้ของเกษตรกร

เกษตรกรโดยทั่วไปรายรับ และรายจ่ายจะไม่เท่าเทียมกัน หากมีการวิเคราะห์โดยละเอียดแล้วจะพบว่าเกษตรกรร้อยละ ๙๔ จะมีหนี้สินที่เป็นหนี้ที่เป็นตัวเงินทั้งในและนอกระบบโดยเฉลี่ยเกษตรกรจะเป็นหนี้สินประมาณ ๓๐,๐๐๐ บาทต่อครัวเรือน สำหรับแหล่งสินเชื่อที่เกษตรกรใช้เป็นแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตรที่สำคัญได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สหกรณ์การเกษตร ธนาคารพาณิชย์ ญาติพี่น้อง และอื่นๆ คือกองทุน

๑.๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยโสธร/ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี
ในปีพ.ศ.๒๕๕๗ เท่ากับ ๒๕,๗๓๑ ล้านบาท

ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ มีรายได้ต่อคนต่อปีเท่ากับ ๕๓,๑๒๐ บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว (ปี ๒๕๕๖) ที่มีรายได้ต่อคนต่อปี ๖๖,๗๘๙ บาท

ตารางที่ ๒ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยโสธร ณ ราคาंकที่ ปี ๒๕๕๖-๒๕๖๐

(ล้านบาท) รายการ	๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘
ภาคเกษตร	๙๒๒๘	๗๕๒๗	๗๒๐๐	๖๘๐๕	๖๓๓๑
สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้ ประมง	๙๒๒๘	๗๕๒๗	๗๒๐๐	๖๘๐๕	๖๓๓๑
ภาคนอกเกษตร	๑๘๑๖๑	๑๗๔๑๘	๑๗๗๐๔	๑๙๕๙๖	๑๙๗๐๘
สาขาการพาเหมืองแร่และเหมืองหิน	๗๙	๗๗	๙๔	๑๓๙	๑๔๘
สาขาการผลิตอุตสาหกรรม	๒๑๙๐	๑๕๔๒	๑๖๖๙	๒๑๓๙	๒๒๙๕
สาขาการไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	๓๒๐	๓๔๗	๓๓๕	๓๕๐	๓๖๗
สาขาการก่อสร้าง	๑๓๕๕	๑๓๙๑	๑๑๔๗	๑๒๘๓	๘๓๗
สาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	๒๖๑๔	๒๕๒๗	๒๗๒๔	๓๑๔๙	๓๒๒๗
สาขาโรงแรมและภัตตาคาร	๖๙	๖๗	๗๓	๗๙	๙๖
สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	๓๖๑๔	๒๕๒๗	๒๗๒๔	๓๑๔๙	๓๒๒๗
สาขาค้ากลางทางการเงิน	๑๗๔๒	๒๐๐๓	๒๑๗๘	๒๕๙๖	๒๖๗๒
สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	๑๓๒๖	๑๑๐๐	๑๐๑๕	๑๑๘๑	๑๑๑๐
สาขาการบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	๑๓๗๘	๙๕๔	๑๓๘๔	๑๓๔๑	๑๓๘๒
สาขาการศึกษา	๔๗๓๓	๔๙๐๙	๔๔๗๘	๔๖๑๔	๔๖๖๓
สาขาการบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	๑๑๑๐	๑๑๘๖	๑๒๗๙	๑๓๑๘	๑๔๓๔
สาขาการให้บริการชุมชนสังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	๔๐๘	๔๑๕	๔๓๒	๔๕๐	๔๖๔
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)	๒๗๓๘๙	๒๔๙๔๕	๒๔๘๙๘	๒๖๔๐๑	๒๖๐๓๙
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๕๖๔๑๖	๕๑๔๙๘	๕๑๕๒๙	๕๔๗๗๕	๕๔๑๘๓
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๔๘๕	๔๘๔	๔๘๓	๔๘๒	๔๘๑

(ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดยโสธร, พ.ศ.๒๕๖๐)

๑.๖.๓ จำนวนครัวเรือน

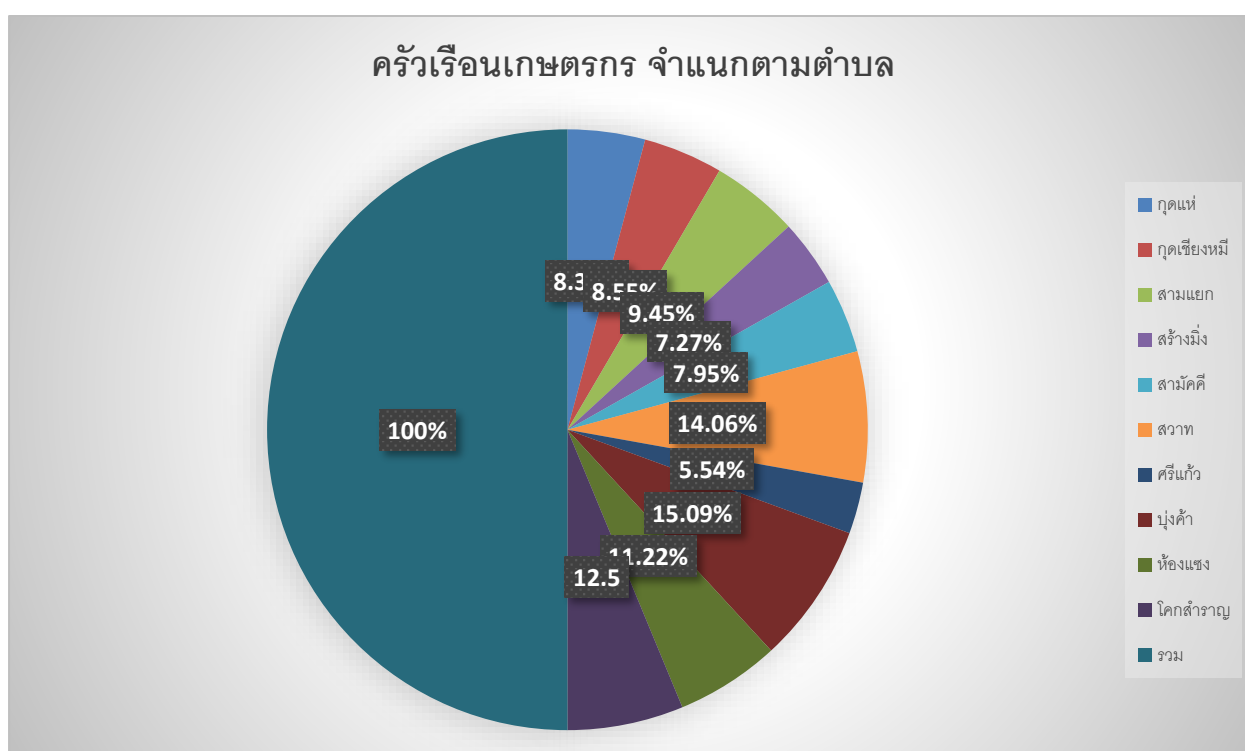
อำเภอเลิงนกทา มีประชากรรวมทั้งสิ้น ๗๑๗,๗๗๒ คน จำแนกเป็นชาย ๓๕,๕๑๕ คน หญิง๓๖,๒๕๗คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอจะนับถือศาสนาพุทธ

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนประชากร และจำนวนครัวเรือน อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

ที่	ตำบล	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนเกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	กุดแห่	๒,๑๑๖	๑,๕๙๙	๓,๑๒๓	๓,๑๘๑	๖,๓๐๔
๒	กุดเชียงหมี	๑,๗๙๖	๑,๖๓๙	๒,๗๖๒	๓,๐๐๓	๕,๗๖๕
๓	สามแยก	๓,๒๐๙	๑,๘๑๒	๓,๗๔๘	๓,๘๘๑	๗,๖๒๙
๔	สร้างมิ่ง	๑,๕๕๕	๑,๓๙๕	๒,๖๗๒	๒,๖๒๖	๕,๒๙๘
๕	สามัคคี	๑,๘๕๑	๑,๕๒๔	๒,๖๔๘	๒,๕๖๕	๕,๒๑๓
๖	สวาท	๒,๙๘๗	๒,๖๙๖	๔,๖๙๘	๔,๙๙๘	๙,๖๙๖
๗	ศรีแก้ว	๑,๓๒๓	๑,๐๖๒	๒,๐๔๑	๒,๐๙๖	๔,๑๓๗
๘	บุงคำ	๓,๓๔๓	๒,๘๙๓	๕,๖๕๑	๕,๖๘๖	๑๑,๓๓๗
๙	ห้องแซง	๒,๖๑๐	๒,๑๕๐	๔,๑๒๑	๔,๒๔๕	๘,๓๖๖
๑๐	โคกสำราญ	๒,๕๓๗	๒,๓๙๖	๔,๐๕๑	๓,๙๗๖	๘,๐๒๗

รวม	๒๓,๓๒๗	๑๙,๑๖๖	๓๕,๕๑๕	๓๖,๒๕๗	๗๑,๗๗๒
-----	--------	--------	--------	--------	--------

ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอเลิงนกทา, ๒๕๖๓

ภาพที่ ๑๐ แสดงจำนวนประชากร ครัวเรือนเกษตรกร อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร
(ที่มา: กรมการปกครอง, พ.ศ.๒๕๖๓)

๑.๖.๔ การศึกษา

ในเขตพื้นที่อำเภอเลิงนกทา ประกอบด้วย

๑) โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน ๕ แห่ง

๒) ระดับประถมศึกษาในเขตพื้นที่เทศบาลตำบล ๖๐ แห่ง

๓) ระดับอนุบาล ๓ แห่ง (เขตเทศบาล)

๔) วิทยาลัย ๒ แห่ง

๑.๖.๕ การสาธารณสุข

๑. สถานพยาบาลของรัฐ ประกอบด้วย โรงพยาบาล ๑ แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ๑๑ แห่ง

๒. สถานพยาบาลของเอกชน ประกอบด้วย

๑) สถานพยาบาลของเอกชน จำนวน ๔ แห่ง

๒) ร้านขายยาแผนปัจจุบัน จำนวน ๘ แห่ง

๓) ร้านขายยาแผนโบราณ ๒ แห่ง

๔) คลินิกทันตกรรม ๒ แห่ง

๕) สถานผดุงครรภ์ ๑ แห่ง

๓. จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

๑) แพทย์ จำนวน ๒๒ คน

๒) ทันตแพทย์ จำนวน ๖ คน

๓) เภสัชกร จำนวน ๑๐ คน

๔) พยาบาล จำนวน ๑๑๑ คน

๕) เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน ๘๒ คน

๖) อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน ๑,๕๕๕ คน

๑.๖.๖ ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม

๑. การนับถือศาสนา

๑) ศาสนา ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประมาณ ๙๙% และ ศาสนาอื่นๆ

ประมาณ ๑ %

๒. วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

๑) งานประเพณี.

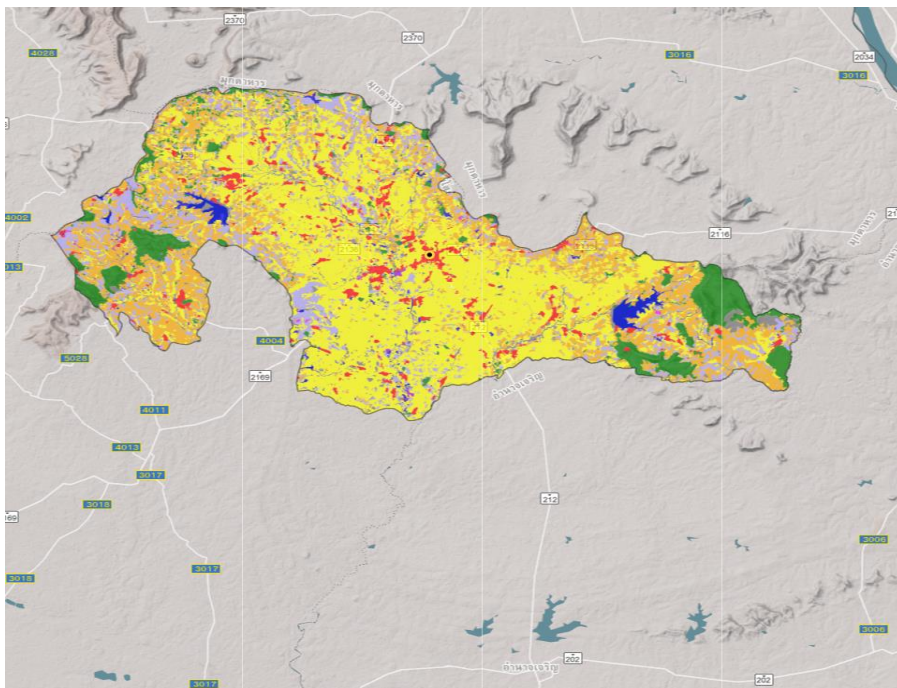
- บุญคูณลาน
- บุญข้าวจี
- บุญผะเหวด
- บุญสงกรานต์
- บุญบั้งไฟ
- บุญเข้าพรรษา
- บุญข้าวประดับดิน
- บุญข้าวสาก
- บุญออกพรรษา
- บุญกฐิน

๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

อำเภอเลิงนกทา มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม

ตารางที่ ๖ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอลำลูกกา จังหวัดยโสธร

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า		
พืชไร่	๑๒๙๓๖๔	๒๓.๐๖
พื้นที่น้ำ	๑๒๔๘๖	๒.๒
ไม้ยืนต้น	๖๗๙๕๗	๑๒.๑๑
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๒๓๖๘๕	๔.๒๒
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑๘๐๖๒	๓.๒๑
ไม้ผล	๑๔๔๖	๐.๒๕
ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๑๒๙	๐.๐๒
พืชสวน	๑๑๑	๐.๐๑
พื้นที่นา	๒๖๑๔๖๔	๔๖.๖๑
พื้นที่ลุ่ม	๕๔๔	๐.๐๙
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๒๙	๐.๐๒
พืชน้ำ	๑๒๔๘๖	๓.๒๑

ภาพที่ ๑๑ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอลำลูกกา

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>

๑.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

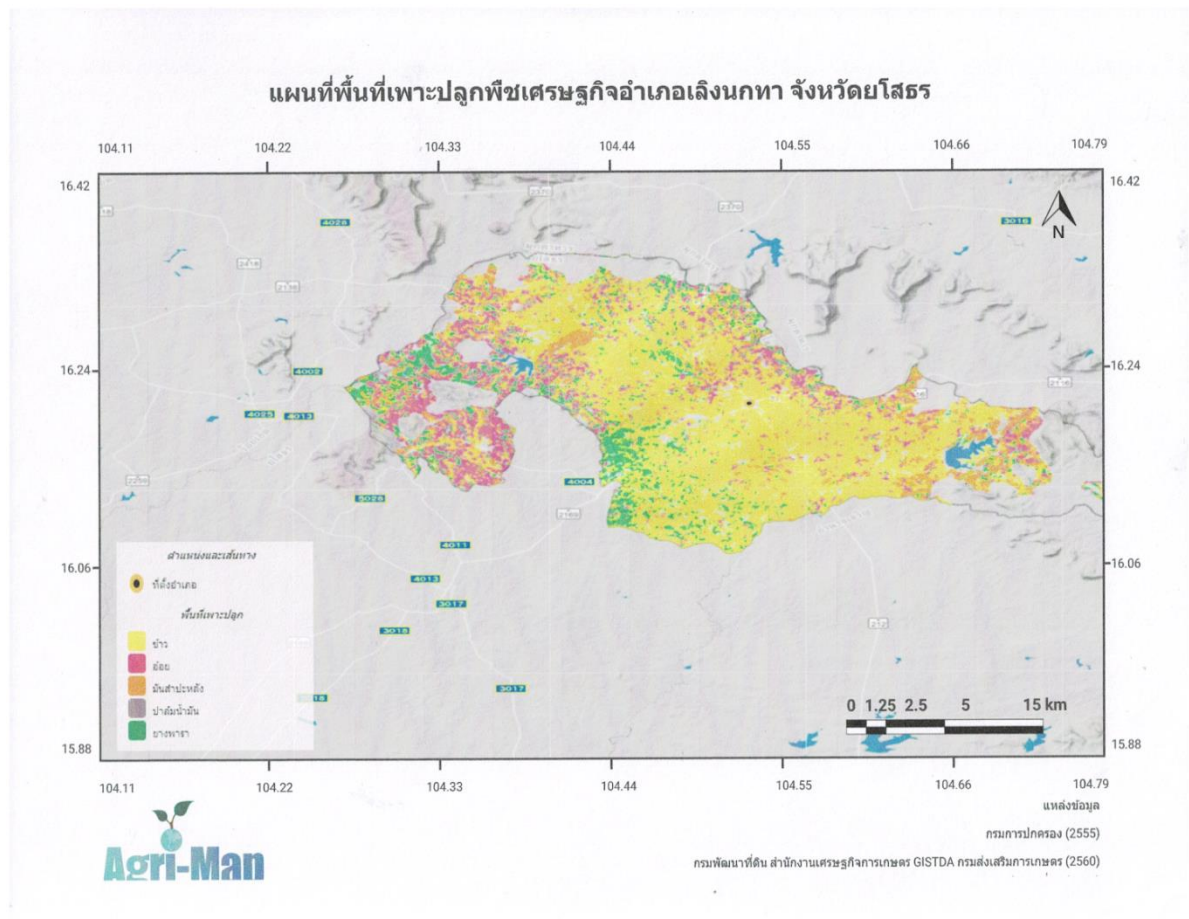
อำเภอลำลูกกาพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าว อ้อย ปาล์มน้ำมัน มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๒๓๑,๙๑๑ ไร่ รองลงมาคือยางพารา

มีพื้นที่ปลูกข้าวจำนวน ๒๓๖,๕๑๑ ไร่ และมันสำปะหลัง มีพื้นที่ปลูกจำนวน ๓๓,๗๙๙ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูกอ้อย ปาล์มน้ำมัน พืชผัก ไม้ผล พืชหญ้าเลี้ยงสัตว์

ตารางที่ ๗ แสดงพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอเลิงนกทา

ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร											
ตำบล	พื้นที่ ทั้งหมด	ข้าว (ไร่)	มัน สำปะหลัง (ไร่)	อ้อย (ไร่)	ยางพารา (ไร่)	ปาล์ม น้ำมัน (ไร่)	พืชผัก (ไร่)	ไม้ผลไม้ ยืนต้น (ไร่)	พืชหญ้า (ไร่)	อื่นๆ	รวมพื้นที่ การเกษตร ทั้งหมด
สามแยก	36,437	18,945	1,302	591	775	133	15	2	1,925	552	24,633
สวาท	58,347	34,638	323	296	5,224	213	17	6	1,900	532	42,086
กุดแห่	46,580	16,568	832	1,601	3,104	42	32	10	655	733	22,725
สามัคคี	49,542	20,797	35	842	2,234	190	12	2	913	268	24,974
ศรีแก้ว	64,033	8,367	2,422	2,332	4,020	170	26	35	1,677	2,750	21,203
สร้างมิ่ง	35,491	18,298	17	15	3,079	30	25	5	650	1,251	23,509
โคกสำราญ	43,878	32,580	1,586	60	798	79	22	7	1,168	1,251	37,014
ห้องแซง	68,963	21,284	1,334	2,313	4,675	166	28	40	2,978	674	33,132
บุงคำ	13,5648	42,129	24,809	5,181	3,571	339	22	15	5,720	2,948	81,440
กุดเชียงหมี	44,087	22,902	1,137	1,292	2,096	75	23	5	340	1,000	28,637
รวม	58,3006	236,511	33,799	14,523	29,576	1,437	222	127	17,926	11,959	339,353

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเลิงนกทา, พ.ศ.๒๕๖๓

ภาพที่ ๑๒ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเลิงนกทา
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเลิงนกทา, ยโสธร)

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๒.๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครุฑเรือนเกษตรกร

อำเภอเลิงนกทา มีครุฑเรือนเกษตรกร จำนวน ๑๘,๒๖๑ ครุฑเรือน โดยมีหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๔๖ - ๕๕ ปี จำนวน ๕,๗๐๔ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๒๔ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี จำนวน ๔,๒๐๒ คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๐๑ และอายุระหว่าง ๓๖ - ๔๕ ปี จำนวน ๓,๖๙๙ ครุฑเรือนคิดเป็นร้อยละ ๒๐.๒๖ ตามลำดับ

ตารางที่๘ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

ช่วงอายุ (ปี)	ครุฑเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๓,๔๕๕	๑๘.๙๒
๕๖ - ๖๕ ปี	๔,๒๐๒	๒๓.๐๑
๔๖ - ๕๕ ปี	๕,๗๐๔	๓๑.๒๔
๓๖ - ๔๕ ปี	๓,๖๙๙	๒๐.๒๖
๒๖ - ๓๕ ปี	๑,๐๖๒	๕.๘๒
๑๘ - ๒๕ ปี	๑๓๙	๐.๗๖
รวม	๑๘,๒๖๑	๑๐๐

ที่มา : ฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรพ.ศ. ๒๕๖๓

ภาพที่ ๑๓ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร
(ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ปี ๒๕๖๓)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอเลิงนกทา มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๑๗,๘๘๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๙๖ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๓๗๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๔%

ตารางที่ ๙.แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑๗,๘๘๙	๙๗.๙๖
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๓๗๒	๒.๐๔

ที่มา : ข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรพ.ศ. ๒๕๖๓

ภาพที่ ๑๔ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร
(ที่มา : ข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ปี ๒๕๖๓)

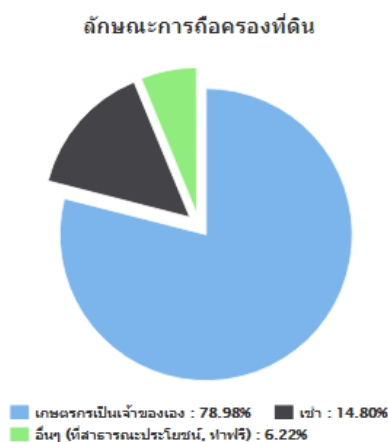
(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอเลิงนกทา ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๑๔,๙๔๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๙๘ รองลงมาคือเช่า จำนวน ๒,๘๐๑ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๘๐ อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๑,๑๗๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖.๒๒ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๐ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๑๔,๙๔๕	๗๘.๙๘
เช่า	๒,๘๐๑	๑๔.๘๐
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๑,๑๗๗	๖.๒๒

ที่มา : ข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรพ.ศ. ๒๕๖๓

ภาพที่ ๑๕ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร
(ที่มา : ข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ปี ๒๕๖๓)

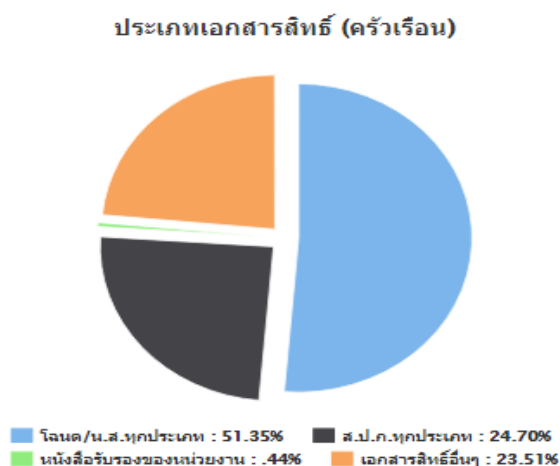
(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของเอง)

เกษตรกรอำเภอเลิงนกทา มีการถือครองที่ดินแบบมีเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๘,๕๕๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๓๕ รองลงมาคือส.ป.ก. จำนวน ๔,๑๑๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๗๐ ไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๓,๙๑๙ ครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ ๒๓.๕๑ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๑ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

ประเภทเอกสารสิทธิ์(ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก.ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๘,๕๕๙	๔,๑๑๗	๗๔	๓,๙๑๙	๑๔,๖๕๙

ที่มา : ข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรพ.ศ. ๒๕๖๓

ภาพที่ ๑๖ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

(ที่มา : ข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ปี ๒๕๖๓)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอลำลูกกา มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๑๕ กลุ่ม มีสมาชิก ๓๘๐ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๘๐ กลุ่ม สมาชิก ๒,๖๙๐ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๒๔ กลุ่ม สมาชิก ๖๘๐ ราย วิสาหกิจชุมชน ๒๘๑ แห่ง สมาชิก ...ราย สหกรณ์ จำนวน ๕ แห่ง สมาชิก ๒๐๐ ราย และกลุ่มเกษตรกร ๓ กลุ่ม สมาชิก ๔๓๐ ราย

ตารางที่ ๑๒ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ตำบล	กลุ่มส่งเสริม		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุว		วิสาหกิจ		สหกรณ์		กลุ่ม	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก	แห่ง	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
กุดเชียงหมี	๒	๕๐	๑๑	๓๕๐	๒	๗๕	๒๒	๒๒	-	๔๖	๑	๔๐
กุดแห่	-	-	๗	๒๘๐	๒	๔๐	๑๘	๑๘			๑	๔๐
สวาท	๒	๕๐	๙	๒๗๐	๒	๖๐	๒๒	๒๒			๑	๔๐
สามแยก	๒	๕๐	๙	๒๔๐	๒	๕๕	๒๐	๒๐			-	-
ศรีแก้ว	๑	๓๐	๒	๑๐๐	๒	๗๕	๙	๙๐			-	-
สามัคคี	๑	๓๐	๑๐	๒๕๐	๑	๒๕	๑๗	๑๗			-	-
สร้างมิ่ง	๒	๕๐	๘	๒๔๐	๒	๔๐	๓๗	๓๗			๑	๔๐
โคกสำราญ	๒	๔๐	๖	๑๘๐	๒	๖๐	๓๕	๓๕			-	-
บุงคำ	๑	๓๐	๑๒	๓๖๐	๔	๑๐๕	๕๐	๕๐			-	-
ห้องแซง	๒	๕๐	๖	๓๒๐	๕	๑๔๕	๑๔	๑๔			๑	๔๐
รวม	๑๕	๓๘๐	๘๐	๒๖๙๐	๒๔	๖๘๐	๒๘๑	๒๘๑			๕	๒๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา พ.ศ. ๒๕๖๓

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอลำลูกกา มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑๐ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๒ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑๐ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๑ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๒ ศูนย์

ตารางที่ ๑๓ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตรอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

ตำบล	ศพก	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอด เทคโนโลยี ด้านการ
						กษ.	ปศ.	ปกริป.	
สามัคคี	๑	๑			๑	๑			๑
สร้างมิ่ง		๑			๑				๑
กุดแห่		๑			๑				
กุดเชียงหมี		๒			๑				
ห้องแซง		๑	๑		๑				
สวาท		๑			๑				
โคกสำราญ		๑		๑	๑				
บุงคำ		๑	๑		๑				
สามแยก		๑			๑				
ศรีแก้ว		๑			๑	๑			
รวม	๑	๑๑	๒	๑	๑๐	๒			๒

ที่มา : การขึ้นทะเบียนองค์กรสถาบันเกษตรกรกรพ.ศ.๒๕๖๓

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอเลิงนกทามีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๑๔๕ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๑๔๕ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๑๔๕ ราย และอาสาสมัครปฎิรูปที่ดิน ๑๐ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสาสมัครมากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๑๔ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอเลิงนกทาจังหวัดยโสธร

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร รณ หลวง	ครู บัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอ ดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิบัติ ที่ดิน
สามัคคี	๑	๑	๑	๑	๑๕	๑๕	๑	๑	๑
สร้างมิ่ง	๑	๑	๑	๑	๑๑	๑๑	๑	๑	๑
กุดแห่	๑	๑	๑	๑	๑๓	๑๓	๑	๑	๑
กุดเชียงหมี	๑	๑	๑	๑	๑๒	๑๒	๑	๑	๑
ห้องแซง	๑	๑	๑	๑	๑๙	๑๙	๑	๑	๑
สวาท	๑	๑	๑	๑	๑๕	๑๕	๑	๑	๑
โคกสำราญ	๑	๑	๑	๑	๑๕	๑๕	๑	๑	๑
บุงคำ	๑	๑	๑	๑	๑๙	๑๙	๑	๑	๑
สามแยก	๑	๑	๑	๑	๑๕	๑๕	๑	๑	๑
ศรีแก้ว	๑	๑	๑	๑	๑๐	๑๐	๑	๑	๑
รวม	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๔๕	๑๔๕	๑๐	๑๐	๑๐

ที่มา : สอบถามจากหน่วยงานราชการและเกษตรกร

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอเลิงนกทา มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอเลิงนกทามีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๑๔๕ คน

ตารางที่ ๑๕ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
สามัคคี	๑	นายสำรอง อำพนพงษ์	๔๘ หมู่ ๑๕ ต.สามัคคี
สร้างมิ่ง	๑	นายสุนวรี พรหมจันทร์	๕๗ หมู่ ๑๑ ต.สร้างมิ่ง
กุดแห่	๑	นางสาวพรชัย อาตุล	๑๘๕ หมู่ ๓ ต.กุดแห่
กุดเชียงหมี	๑	นายสมศักดิ์ ผลจันทร์	๓๐ หมู่ ๓ ต.กุดเชียงหมี
ห้องแซง	๑	นายอาตุล พรหมเสน	๑๙๙ หมู่ ๘ ต.ห้องแซง
สวาท	๑	นายบุญคุ้ม ขายทวีป	๑๗๓ หมู่ ๑๓ ต.สวาท
โคกสำราญ	๑	นางละคร กุลบุตร	๓๐๕ หมู่ ๑๑ ต.โคกสำราญ
บุงคำ	๑	นายบุญเรือง ศักขิณาดิ	๑๕๙ หมู่ ๑๒ ต.บุงคำ
สามแยก	๑	นายลินดา สามารถ	๑๕๙ หมู่ ๗ ต.สามแยก
ศรีแก้ว	๑	นายบุญนำ ปัญญาดิษฐ์	๒๒๘ หมู่ ๓ ต.ศรีแก้ว
รวม	๑๐		

ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอเลิงนกทา พ.ศ.๒๕๖๔

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ :ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ :นายสำรอง อำพนพงษ์

บ้านเลขที่ ๔๘

สถานการณ์ของพื้นที่ : สภาพดินเป็นดินเหนียวไม่ระบายน้ำ ฤดูฝนจะมีน้ำท่วมขัง

แนวทางการพัฒนา :ขุดบ่อพักน้ำและปรับปรุงบำรุงดิน โดยใส่อินทรีย์วัตถุให้ระบายน้ำและอากาศ

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้:มีแหล่งน้ำ ใกล้เคียงชุมชน เข้าออกสะดวก ปลูกพืชได้หลากหลาย

หลักสูตรเรียนรู้: ๑. เศรษฐกิจพอเพียง

๒. การปรับปรุงบำรุงดิน

๓. เกษตรผสมผสาน

หลักสูตรบังคับ

๑. เศรษฐกิจพอเพียง

๒. การปรับปรุงบำรุงดิน

๓. เกษตรผสมผสาน

หลักสูตรเสริม

๑. การขยายพันธุ์พืช

๒. การเลี้ยงหมูหลุม

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑๓ ศูนย์

ตารางที่ ๑๖ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเลิงนกทา
จังหวัดยโสธร

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ..... จังหวัด.....						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์ โทรศัพท์ ประธาน ศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์เรียนรู้การ ปลูกไม้ตง-แปรรูป	การปลูกไม้ การแปรรูป	๑๒	โคก สำราญ	น.ส.สุภาวดี บุญทศ	๐๙๙- ๒๐๖๔๕๑๘
๒	เศรษฐกิจพอเพียง	ผลิตพืชผักอินทรีย์	๑๑	สร้างมิ่ง	นายสุนวรี พรหม จันทร์	๐๘๗- ๒๖๑๗๙๕๑
๓	เกษตรผสมผสาน	เกษตรผสมผสาน	๓	ศรีแก้ว	นายบุญนำ ปัญญา ดิษฐ์	๐๙๐- ๒๓๘๒๔๙๘
๔	เศรษฐกิจพอเพียง	ผลิตพืชอินทรีย์/ไม้	๑๒	บุงคำ	บุญเรือง คักขินาดี	๐๙๓- ๘๓๒๘๔๘๕
๕	เศรษฐกิจพอเพียง	ปลูกพืช/เลี้ยงสัตว์/ จัดการดิน	๘	ห้องแซง	นายอดุลย์ พรหมเสน	๐๙๖- ๗๗๒๑๑๔๗
๖	เศรษฐกิจพอเพียง	ผลิตพืชผักอินทรีย์	๓	กุดแห่	นส.พรชัย อาตุล	๐๙๓- ๐๖๙๘๕๕๑
๗	เกษตรผสมผสาน	ข้าว,พืชผัก,แปรรูป	๔	กุดเชียงหมี	นางยุพิน ทับแสง	๐๘๙- ๗๑๖๑๒๘๘
๘	ศูนย์เกษตรยั่งยืน ฯ	ผักอินทรีย์	๓	กุดเชียงหมี	นายสมศักดิ์ ผล จันทร์	๐๙๗- ๒๒๘๒๓๙๖
๙	เกษตรผสมผสาน	ปลูกพืชสมุนไพร	๗	สามแยก	นายลินดา สามารถ	๐๘๓- ๗๒๘๑๗๕๐
๑๐	เกษตรผสมผสาน	เพาะเห็ดฟาง	๗	สวาท	น.ส. ศรีประไพโร มล ศิลป์	๐๙๔- ๔๓๖๑๘๑๕
๑๑	อ้อยอินทรีย์	อ้อยอินทรีย์	๑๓	สามัคคี	นายสุขสันต์ นาสูง เนิน	

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตร

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

สินค้าหลัก ข้าวขาวมะลิอินทรีย์/เกษตรผสมผสาน

พื้นที่เป้าหมาย ๓๑๕ ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย ๓๐ ราย

สถานที่ตั้ง : ๔๘ หมู่ที่ ๑๕ ตำบลสามัคคี อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

พิกัด : X ๔๔๔๒๗๔ Y ๑๗๙๔๗๗๑ Zone ๔๘ Q

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายสำรอง อำพนพงษ์อายุ ๖๑ ปี

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๘-๓๕๑๙๑๑๔

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การผลิตพืชการขยายพันธุ์พืช การขยายพันธุ์ปลาการเลี้ยงสุกรหลุม การเลี้ยงโคขุน

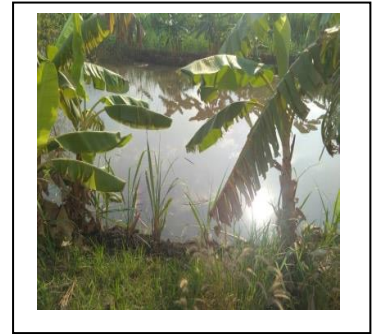
- แนวทางการพัฒนา
๑. พัฒนาการผลิตข้าวให้ได้มาตรฐานข้าวอินทรีย์
 ๒. แปรรูปข้าวขายเองในกลุ่มสมาชิก
 ๓. พัฒนาสินค้าให้เป็นข้าวถุงมียี่ห้อเป็นของตนเอง
 ๔. พัฒนาสินค้าอื่นๆ เช่นทำอ้อยคั้นน้ำขาย อ้อยคั้น
 ๕. เน้นการใช้ปัจจัยการผลิตหมุนเวียนในฟาร์ม เช่นมูลโค มูลสุกรนำมาทำปุ๋ย

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้

๑. ฐานเรียนรู้การขยายพันธุ์พืชมีพันธุ์พืชให้เรียนรู้ใหม่ๆและต่อเนื่องตลอดปี
๒. ฐานเรียนรู้ประมง สามารถขยายพันธุ์ปลาได้

๓. ฐานเรียนรู้โคขุน มีการเลี้ยงตลอดปี
๔. ฐานเศรษฐกิจพอเพียง มีกิจกรรมหลากหลายตลอดปี
๕. ฐานข้าวอินทรีย์ เรียนรู้ได้ต่อเนื่อง

แปลงเรียนรู้ :

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอเลิงนกทาจังหวัดยโสธร

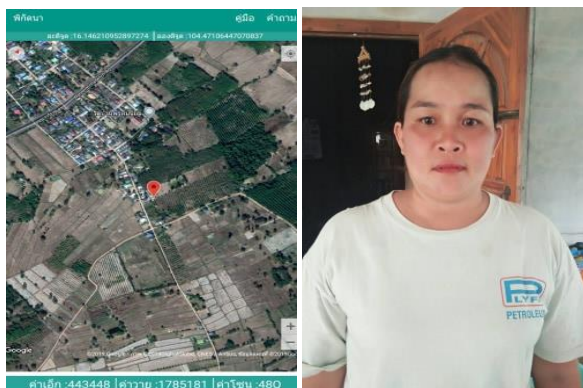
ชื่อศูนย์ :กลุ่มเพาะเห็ดฟาง อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

การเพาะเห็ดฟาง

สถานที่ตั้ง : ๒๐๗ หมู่ที่ ๗ ตำบลสวาท อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

พิกัด :X ๔๔๓๔๔๘ Y ๑๗๘๕๑๘๑ Zone ๔๘ Q

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นางสาวศรีประไพ มลศิลป์

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๙๘-๔๓๖๑๘๑๕

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การเพาะเห็ดในโรงเรือน

การนำไปใช้ประโยชน์ : เพิ่มผลผลิต , ลดต้นทุน

หลักสูตรการเรียนรู้ : การเพาะเห็ดฟาง

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๑ : การเพาะเห็ดฟาง

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๒ : การทำปุ๋ยหมัก

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๓ :

แปลงเรียนรู้ :

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางพัชรนันท์ปิติเฉลิมโรจน์

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๒-๓๒๐๘๓๒๔

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

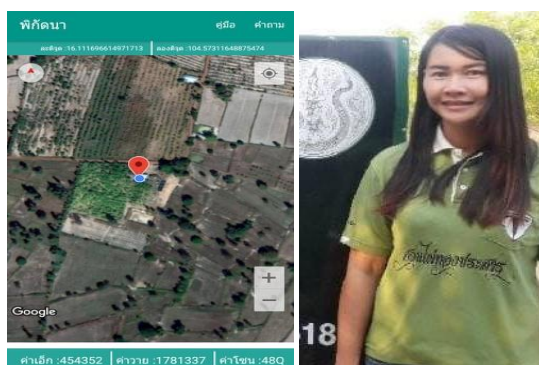
ชื่อศูนย์ : เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

การปลูกฝัง-แปรรูปฝัง

สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ ๑๒ ตำบลโคกสำราญ อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

พิกัด : X ๔๕๔๓๕๒ Y ๑๗๘๑๓๙๗ Zone ๔๘ Q

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นางสาวสุภาวดี บุญทศ

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๙๙-๒๐๖๔๕๑๘ , ๐๖๒-๘๓๖๐๔๖๘

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

การนำไปใช้ประโยชน์ : การใช้พื้นที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ

หลักสูตรการเรียนรู้ : การปลูกฝังอินโด / การแปรรูปถ่านไม้ไผ่

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๑ : การปลูกฝัง

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๒ : การขยายพันธุ์ไม้

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๓ : การแปรรูปหน่อไม้ , ถ่านไม้ไผ่

แปลงเรียนรู้ :

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นายศักดิ์สิทธิ์ คำภะระ เบอร์โทรศัพท์ : ๐๙๕-๓๒๓๖๑๑

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศวก. อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

ชื่อศูนย์ : เศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

เศรษฐกิจพอเพียง

สถานที่ตั้ง : ๑๘๕ หมู่ที่ ๓ ตำบลกุดแห่ อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

พิกัด : X ๔๔๗๙๕๕Y ๑๗๙๑๕๐๖ Zone ๔๘ Q

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นางสาวพรชัย อาตุล เลขบัตรประชาชน ๓-๓๕๐๘-๐๐๐๖๕-๙๙-๑

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๙๓-๐๖๙๘๕๔๑ , ๐๘๘-๐๗๑๐๘๑๙

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การผลิตพืชเกษตรอินทรีย์

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารพื้นที่ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

หลักสูตรการเรียนรู้ : การเกษตรตามแนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๑ : การปลูกพืชสมุนไพร

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๒ : การเพาะเห็ด

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๓ : การทำปุ๋ยหมัก , น้ำหมักชีวภาพ

แปลงเรียนรู้ :

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร :นางสุชนา พันธุ์เดช

เบอร์โทรศัพท์ :๐๘๙-๙๔๔๕๕๐๖

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอเลิงนกทาจังหวัดยโสธร

ชื่อศูนย์ :เรียนรู้เกษตรผสมผสานบ้านหนองสิม อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน

สถานที่ตั้ง :หมู่ที่ ๗ ตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

พิกัด : X ๔๕๑๗๔๔ Y ๑๗๙๓๔๙๒Zone ๔๘ Q

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายลินดา สามารถ

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๓-๗๒๘๑๗๕๐

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การปลูกพืชผสมผสาน

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารพื้นที่ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

หลักสูตรการเรียนรู้ : การเกษตรตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๑ : การปลูกผักพืชผักสวนครัว

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๒ : การเลี้ยงปลาในนาข้าว

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๓ : การปลูกหน่อไม้ฝรั่ง

แปลงเรียนรู้ :

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวสิริภัทร พาลุสุข

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๙๕-๒๒๓๙๑๙๓

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอเลิงนกทาจังหวัดยโสธร

ชื่อศูนย์ : เกษตรทฤษฎีใหม่ อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

การปลูกพืชสมุนไพร

สถานที่ตั้ง : ๒๒๘ หมู่ที่ ๓ ตำบลศรีแก้ว อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

พิกัด : X ๑๐๗๓๕๘ Y ๑๗๙๕๓๓๗ Zone ๔๘ Q

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายบุญนำ ปัญญาดิษฐ์

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๙๐-๒๓๘๒๔๔๘

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

การนำไปใช้ประโยชน์ : การปรับปรุงดิน , การใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสม

หลักสูตรการเรียนรู้ : การเกษตรแบบผสมผสาน

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๑ : การปลูกพืชสมุนไพร

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๒ : การปลูกไม้ผล

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๓ : ปุ๋ยอินทรีย์

แปลงเรียนรู้ :

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร :นางสาวสิริภัทร พาลุสุข

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๙๕-๒๒๓๙๑๙๓

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศวก. อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

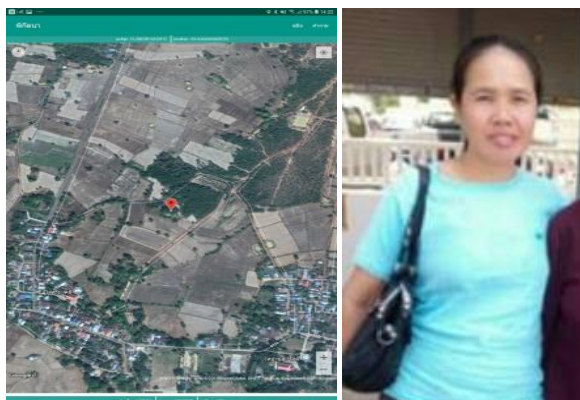
ชื่อศูนย์ :เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน

สถานที่ตั้ง : ๑๔ หมู่ที่ ๔ ตำบลกุดเชียงหมี อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

พิกัด : X ๔๓๙๕๗๒ Y ๑๘๐๐๙๐๓ Zone ๔๘ Q

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย :นางยุพิน ทับแสงเลขบัตรประชาชน ๓-๓๕๐๘-๐๐๐๒๖-๑๗-๑

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๙-๗๑๖๑๒๘๘

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การแปรรูปข้าว “ข้าวโป่ง” , การอนุรักษ์ป่าชุมชน

การนำไปใช้ประโยชน์ : การปรับปรุงดิน , การใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสม

หลักสูตรการเรียนรู้ : การเกษตรแบบผสมผสาน

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๑ : การแปรรูปข้าวโป่งสมุนไพร

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๒ : การผลิตข้าวพันธุ์ดี

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๓ : การทำปุ๋ยหมัก , น้ำหมักชีวภาพ

แปลงเรียนรู้ :

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร :นางสุชนา พันธุ์เดช

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๙-๙๔๔๕๔๐๖

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

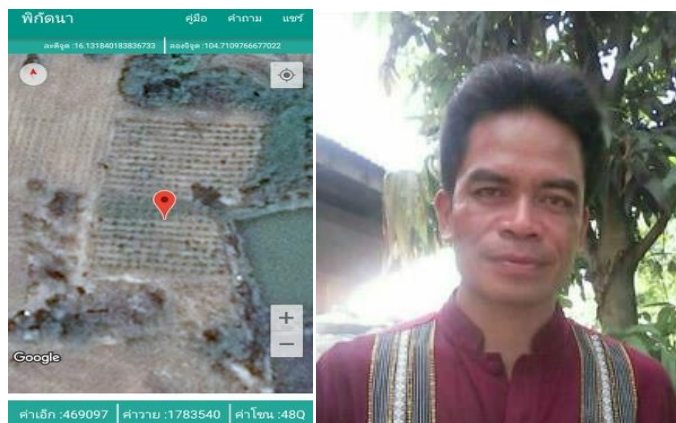
ชื่อศูนย์ : เศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

เศรษฐกิจพอเพียง

สถานที่ตั้ง : ๑๕๙ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลบุงคำ อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

พิกัด : X ๔๖๙๐๙๗ Y ๑๗๘๓๕๔๐ Zone ๔๘ Q

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายบุญเรือง ศักขินาดี

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๙๓-๘๓๒๘๔๘๕

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การผลิตพืชเกษตรอินทรีย์

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารพื้นที่ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

หลักสูตรการเรียนรู้ : การเกษตรตามแนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๑ : การปลูกพริก

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๒ : การปลูกไผ่ตรง

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๓ : การทำปุ๋ยหมัก , น้ำหมักชีวภาพ

แปลงเรียนรู้ :

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นายศักดิ์สิทธิ์ คำภาระ

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๙๖-๙๑๔๗๘๔๕

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอเลิงนกทาจังหวัดยโสธร

ชื่อศูนย์ : การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

เศรษฐกิจพอเพียง

สถานที่ตั้ง : ๑๙๙ หมู่ที่ ๘ ตำบลห้องแซง อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

พิกัด : X ๔๓๖๐๕๘Y๑๘๐๒๕๘๕ Zone ๔๘ Q

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายอดุลย์ พรหมเสน

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๙๖-๗๗๒๑๑๔๗

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การเลี้ยงโค, การปลูกพืชผักสวนครัว

การนำไปใช้ประโยชน์ : การจัดการที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ

หลักสูตรการเรียนรู้ : การเกษตรตามแนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๑ : การเลี้ยงโคพื้นเมือง

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๒ : ปลูกพริกเพื่อการค้า

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๓ : น้ำหมักปุ๋ยหมัก

แปลงเรียนรู้ :

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร :นายเสรี พยุงวงศ์

เบอร์โทรศัพท์ :๐๙๘-๑๐๕๓๕๕๙

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอเลิงนกทาจังหวัดยโสธร

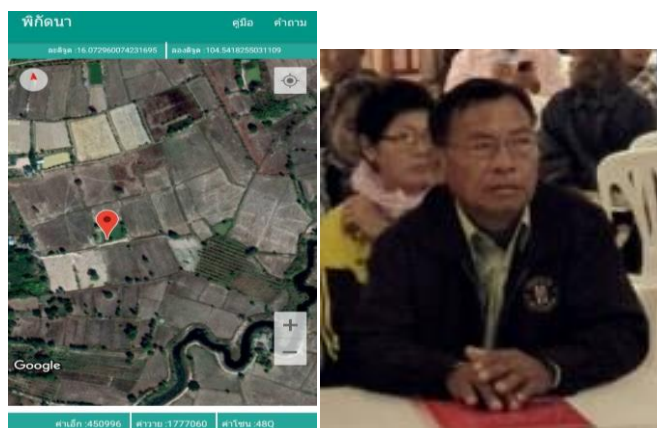
ชื่อศูนย์ : การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

เศรษฐกิจพอเพียง

สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ ๑๑ ตำบลสร้างมิ่ง อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

พิกัด : X ๔๕๐๙๙๖ Y ๑๗๗๗๐๖๐ Zone ๔๘ Q

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายสุนวรี พรหมจันทร์

เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๗-๒๖๑๗๙๕๑

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การผลิตพืชเกษตรอินทรีย์

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารพื้นที่ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

หลักสูตรการเรียนรู้ : การเกษตรตามแนวทางพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๑ : การปลูกพริก

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๒ : การปลูกกล้วย

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๓ : การทำปุ๋ยหมัก , น้ำหมักชีวภาพ

แปลงเรียนรู้ :

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร :นางพัชรนันท์ ปิติเฉลิมโรจน์

เบอร์โทรศัพท์ :๐๘๒-๓๒๐๘๓๒๔

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่เลิงนกทา

อำเภอเลิงนกทา มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่จำนวน ๑๔ กลุ่ม ได้แก่
แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่ข้าวเพื่อสุขภาพอินทรีย์
ที่อยู่หมู่ ๑๒ ตำบลกุดเชียงหมี อำเภอเลิงนกทา ยโสธร
กิจกรรมข้าวขาวมะลิ๑๐๕ ข้าวเหนียวแดง ข้าวไรย์เบอร์รี่

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๓,๖๐๐ บาท/ไร่ เป็น ๓,๐๐๐ บาท (...%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓๕๕ ไร่ เป็น ๔๐๐ ไร่ (...%)
- เป้าหมายรายได้ ๘,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๓,๐๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การบริหารจัดการกลุ่ม
๒. การใช้เทคโนโลยีการปลูก-เก็บเกี่ยวข้าวโดยใช้เครื่องจักรกลการเกษตร
๓. การตลาด

ตารางที่ ๑๗ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่เกษตรอินทรีย์โป่งเจริญจังหวัดยโสธร

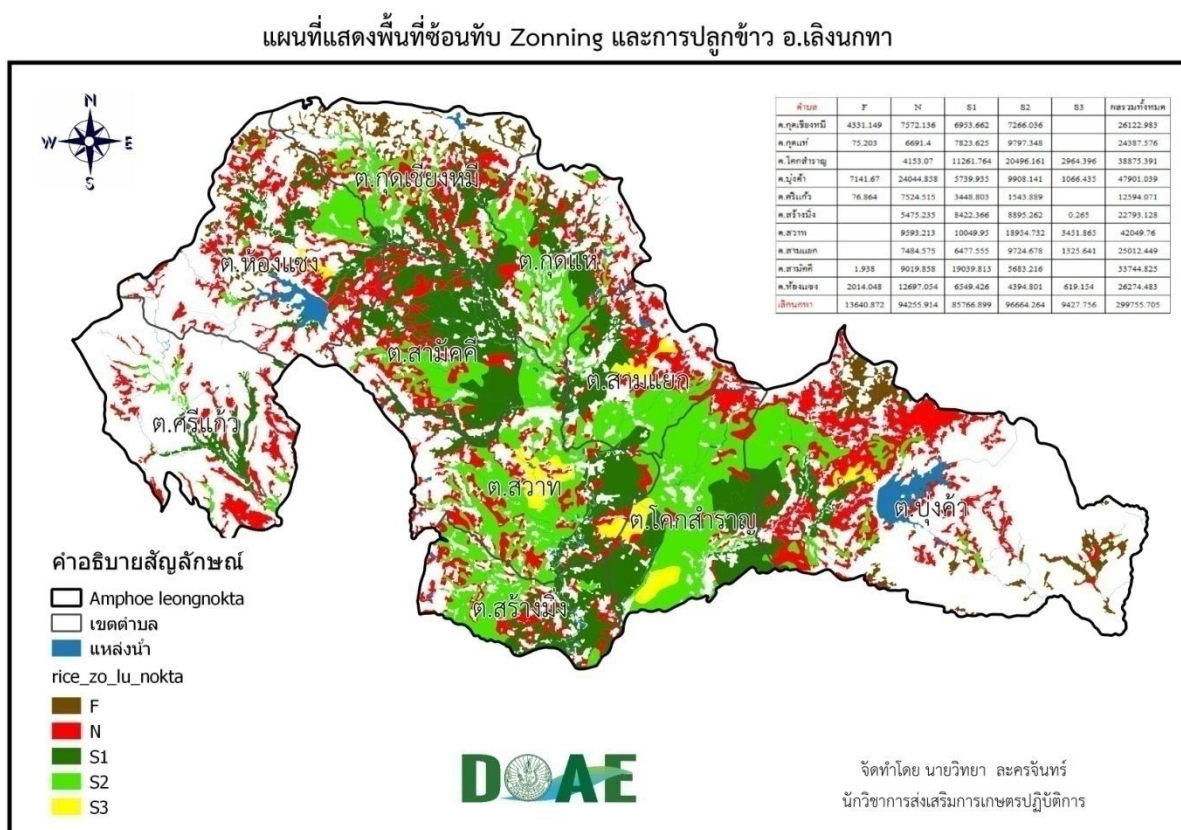
กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
การประชุมใหญ่	←	→												
ประชุมเพื่อจัดทำแผนพัฒนากลุ่ม							←	→						

๒๙๙,๖๖๕ ไร่ พบว่า พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินมีมากกว่าพื้นที่เหมาะสม(S๑, S๒)ถึง ๑๑๘,๐๑๒ ไร่ แต่ปริมาณผลผลิตที่ได้ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการรับซื้อ จึงมีแนวทางส่งเสริมเพื่อเพิ่มผลผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการรับซื้อ ในเขตความเหมาะสม (Zoning)ดังนี้

๑. เพิ่มปริมาณผลผลิต/ไร่ ให้มากขึ้น โดยการประสิทธิภาพการผลิตในพื้นที่เหมาะสม(S๑, S๒) และมีการปลูกจริงจำนวน ๑๘๒,๔๓๐ ไร่ โดยการถ่ายทอดเทคโนโลยี เช่น ลดต้นทุนการผลิต การใช้เครื่องจักรให้มีประสิทธิภาพ การส่งเสริมความรู้ด้านการผลิต การเก็บเกี่ยว การพึ่งตนเองมากกว่าการใช้ปัจจัยภายนอก การใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ การผลิตที่ได้มาตรฐาน GAP, อินทรีย์

๒. เพิ่มพื้นที่การผลิตในพื้นที่เขตความเหมาะสม Zoning(S๑, S๒) จำนวน ๗๐,๘๙๗.๕ไร่ อยู่ในทุกตำบล

๓. การร่วมมือกับหน่วยงานภาคี เช่น กระทรวงพาณิชย์ กำหนดราคารับซื้อที่สูงขึ้น เพื่อสร้างแรงจูงใจในการรับซื้อ

ภาพที่ ๑๗: แสดงแผนที่พื้นที่ทับซ้อนระหว่างเขตความเหมาะสม (Zoning)และสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)สำหรับข้าว

(๒) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

อำเภอเลิงนกทาจังหวัดยโสธร มีพื้นที่จำนวน ๒๖,๖๖๒ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลบุ่งคำจำนวน ๑๗,๙๘๑ ไร่ รองลงมาคือตำบลศรีแก้ว จำนวน ๑,๕๗๗ ไร่ และตำบลหึ่งแขง จำนวน ๑,๑๔๑ ไร่ ตามลำดับ

ข้อมูลการผลิต

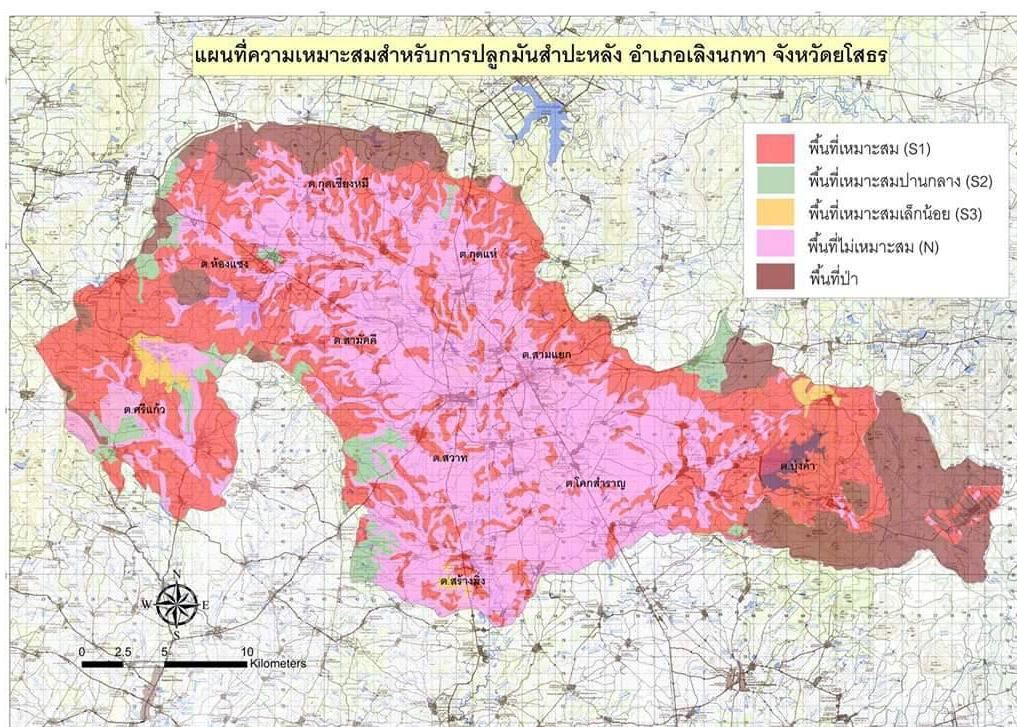
มันสำปะหลังเป็นพืชที่ทนต่อสภาพความแห้งแล้งได้ดี โดยมีแหล่งปลูกส่วนใหญ่อยู่ในแถบทวีปแอฟริกาใต้ อเมริกาใต้ เอเชีย และอเมริกาเหนือ สำหรับประเทศไทยมีการนำมันสำปะหลังเข้ามาปลูก ที่ภาคใต้เป็นครั้งแรก เพื่อใช้ทำแป้งและสาคุ ต่อมาได้ขยายพื้นที่ปลูกมายังภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง และจังหวัด

ใกล้เคียง เนื่องจากมีสภาพดิน ฟ้า อากาศ และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการปลูก การแปรรูปมันสำปะหลัง ดังนั้น จึงมีการขยายพื้นที่ปลูกอย่างรวดเร็วไปสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งในปัจจุบันนี้ได้กลายเป็นแหล่งปลูกที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย

มันสำปะหลังโรงงานหมายถึงมันสำปะหลังที่เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตหรือชุดในระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคมถึงวันที่ ๓๐ กันยายนของปีถัดไปโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขายผลผลิตให้แก่ลานมันเส้นโรงงานมันอัดเม็ดโรงงานแปรงมันและโรงงานแปรรูปอื่นๆ

พันธุ์มันสำปะหลังหมายถึงพันธุ์มันสำปะหลังที่เกษตรกรเพาะปลูกซึ่งปัจจุบันพันธุ์ที่นิยมเพาะปลูก ได้แก่พันธุ์ระยะยง ๕ พันธุ์ระยะยง ๗๒ พันธุ์ระยะยง ๙๐ พันธุ์เกษตรศาสตร์ ๕๐ และพันธุ์ห้วยบง ๖๐ เป็นต้น

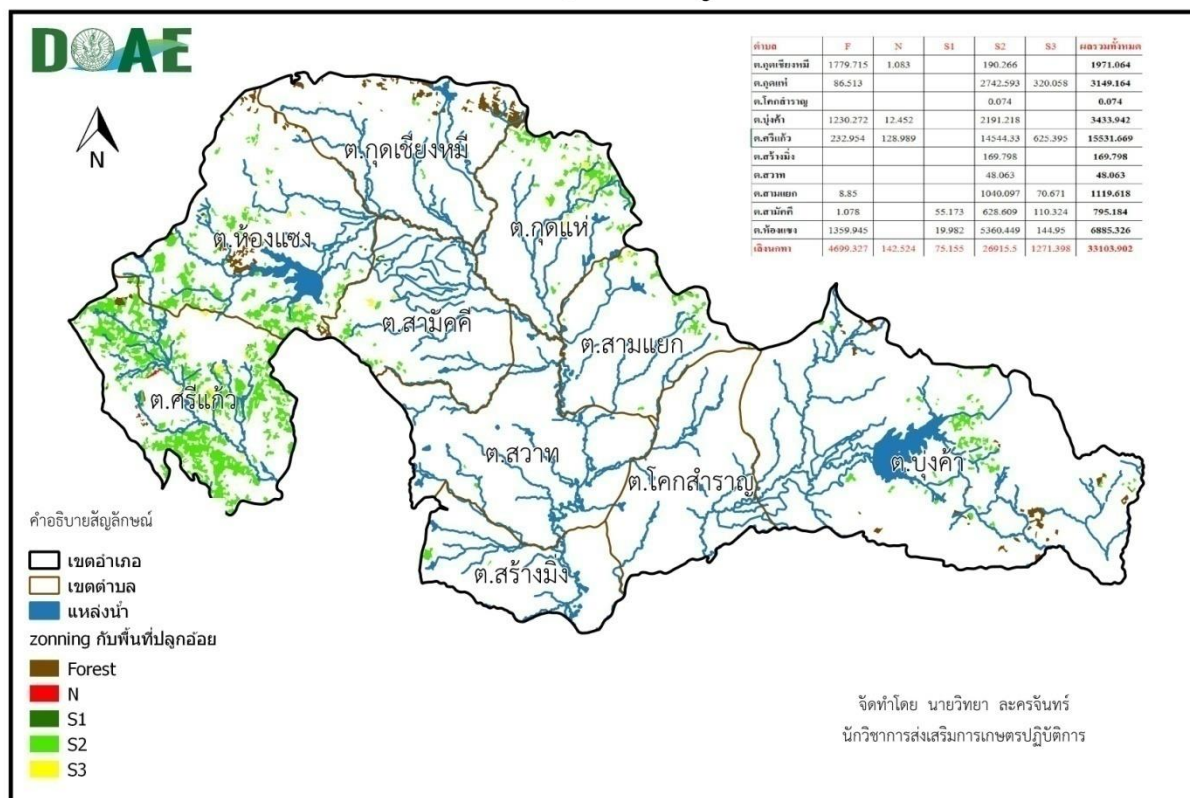
ภาพที่ : ๑๘ การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชกับพื้นที่ปลูกจริง

(๔) พื้นที่ปลูกอ้อยตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอลำลูกกา มีพื้นที่ปลูกอ้อยตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑๖,๔๓๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๖,๒๒๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๘ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๐,๒๐๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๒

แผนที่แสดงพื้นที่ซ้อนทับ Zonning กับพื้นที่ปลูกอ้อย อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร

ภาพที่ ๑๙ แสดงแผนที่พื้นที่ทับซ้อนระหว่างเขตความเหมาะสม (Zoning) และสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used) สำหรับอ้อยโรงงาน

จากแผนที่การทับซ้อนพื้นที่ระหว่างเขตความเหมาะสม (Zoning) และสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land used) พบว่าพื้นที่เหมาะสม (S๑, S๒) และมีการปลูกจริงมีพื้นที่ ๑๐,๒๐๓ ไร่ อยู่ในทุกตำบล แต่จากการวิเคราะห์ความสมดุระหว่างอุปสงค์และอุปทาน พบว่าความต้องการรับซื้อ มากกว่าปริมาณผลผลิตจำนวน ๑๐๒,๐๓๐ ตัน/ปี คิดเป็นพื้นที่ปลูกประมาณ ๕๑,๗๙๗ ไร่ แต่ในปัจจุบันมีการใช้ประโยชน์ที่ดินจากการปลูกอ้อยโรงงานจำนวน ๑๐,๒๐๓ ไร่ พบว่า พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินมีมากกว่าพื้นที่เหมาะสม (S๑, S๒) ถึง ๖,๒๒๗ ไร่ แต่ปริมาณผลผลิตที่ได้ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการรับซื้อ จึงมีแนวทางส่งเสริมเพื่อเพิ่มผลผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการรับซื้อ ในเขตความเหมาะสม (Zoning) และนอกเขตความเหมาะสม (Zoning) ดังนี้

๑. เพิ่มปริมาณผลผลิต/ไร่ ให้มากขึ้น โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในพื้นที่เหมาะสม (S๑, S๒) และมีการปลูกเพิ่ม จำนวน ๕๑,๗๙๗ ไร่ โดยการถ่ายทอดเทคโนโลยี เช่น ลดต้นทุนการผลิต การใช้เครื่องจักรให้มีประสิทธิภาพ การส่งเสริมความรู้ด้านการผลิต การเก็บเกี่ยว การฟั่นตนเองมากกว่าการใช้ปัจจัยภายนอก การใช้ท่อนพันธุ์ที่มีคุณภาพ

๒. เพิ่มพื้นที่การผลิตในพื้นที่เขตความเหมาะสมในเขต Zoning (S๑, S๒) และปรับเปลี่ยน S๓ ให้เป็น (S๑, S๒) ในทุกตำบล

๓. การร่วมมือกับหน่วยงานภาคี เช่น กระทรวงพาณิชย์ กำหนดราคาการรับซื้อที่สูงขึ้น เพื่อสร้างแรงจูงใจในการรับซื้อ

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอเลิงนกทา มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๒๑๖,๒๔๙ ไร่ ๑๖,๗๐๔ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมาก ต่ำปลูกค่าจำนวน ๓๗,๕๖๙ ไร่ จำนวน ๒,๔๙๗ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลสวาท จำนวน ๓๒,๔๒๓ ไร่ ๒,๔๔๑ ครัวเรือน ตำบลโคกสำราญ จำนวน ๒๙,๗๒๗ ไร่ ๒,๒๔๘ ครัวเรือน และ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๖ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)
สามแยก	๑,๕๙๕	๑๘,๙๔๕	๑๘,๙๔๕	๗,๑๒๒	๔๑๐
สวาท	๒,๔๔๑	๓๔,๖๓๘	๓๔,๖๓๘	๑๓,๙๓๘	๔๓๐
กุดแห่	๑,๓๗๒	๑๖,๕๖๘	๑๖,๕๖๘	๖,๒๓๙	๔๑๐
สามัคคี	๑,๕๕๗	๒๐,๗๙๗	๒๐,๗๙๗	๘,๔๕๙	๔๕๐
ศรีแก้ว	๗๕๔	๘,๓๖๗	๘,๓๖๗	๒,๗๕๘	๔๐๐
สร้างมิ่ง	๑,๒๔๖	๑๘,๒๙๘	๑๘,๒๙๘	๗,๓๘๗	๔๒๐
โคกสำราญ	๒,๒๔๘	๓๒,๕๘๐	๓๒,๕๘๐	๑๓,๐๗๙	๔๔๐
ห้องแซง	๑,๖๘๙	๒๑,๒๘๔	๒๑,๒๘๔	๗,๔๔๔	๔๐๐
บึงคำ	๒,๔๙๗	๔๒,๑๒๙	๔๒,๑๒๙	๑๖,๑๕๒	๔๓๐
กุดเชียงหมี	๑,๗๑๒	๒๒,๙๐๒	๒๒,๙๐๒	๙,๒๕๓	๔๒๐
รวม	๑๖,๗๐๔	๒๓๖,๕๑๑	๒๓๖,๕๑๑	๙๑,๘๓๑	

ที่มา : ข้อมูลการขึ้นทะเบียนและวัดผลผลิตข้าว พ.ศ.๒๕๖๓

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

- (๑) การใช้พันธุ์ดีคือข้าวพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕ , กข๑๕, กข๖
- (๒) การเตรียมดิน ใช้รถไถและเครื่องมือตีดิน
- (๓) การปลูกทำการปลูกแบบนาหว่าน นาดำนาและหยอด
- (๔) ระบบการให้น้ำใช้น้ำฝนส่วนใหญ่รองลงมาน้ำคลองสระในไร่นาและจากแหล่งน้ำธรรมชาติ
- (๕) การดูแลรักษา มีการถอนหญ้าการใส่ปุ๋ย การรักษาระดับน้ำ
- (๖) การใส่ปุ๋ย ใส่ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๖-๑๖-๘ หรือปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก
- (๗) การเก็บเกี่ยวใช้มือเกี่ยว รองลงมาใช้เครื่องเกี่ยวข้าว
- (๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ตากสุมซัง๒วันแล้วใช้เครื่องนวดหรือถ้าใช้รถเกี่ยว ตากให้เหลือ

ความชื้นประมาณ ร้อยละ ๑๕

- (๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูใช้สารชีวภัณฑ์

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอเลิงนกทา มีการปลูก พืชเศรษฐกิจที่สำคัญดังนี้

ชื่อสินค้า	ม. ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว						←					→	
											↔	

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก
↔ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยวปลูกสูงสุด
▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอเลิงนกทา มีต้นทุนการผลิตข้าวโดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนปลูกข้าวเป็นเงิน ๓๘๐๐ บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุน ๓,๙๐๐ บาท

ตารางที่ ๒๐ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๓ อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

รายการ	บาท
ไถดะ ตัวอย่าง	๒๕๐
ไถแปร	๒๕๐
พันธุ์	๔๐๐
ค่าแรงปลูกข้าว	๑,๒๐๐
ยาคุมหญ้า/ยาฆ่าหญ้า	-
ปุ๋ย	๔๕๐
ดายหญ้า/ถอนหญ้า	๓๐๐
เก็บเกี่ยว	๙๐๐
ค่าเช่าที่	-
รวม	๓,๗๕๐

ผลผลิตเฉลี่ย ๔๕๐ กก./ไร่
 ราคาปัจจุบันตันละ ๑๕ บาท/กก.
 เป็นเงิน ๖,๖๐๐ บาท
 หักต้นทุน ๓,๗๕๐ บาท
 กำไร ๒,๘๕๐ บาท/ไร่

(ที่มา : การจัดเวทีนาแปลงใหญ่ พ.ศ.๒๕๖๓)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

การตลาดในอำเภอเลิงนกทา ข้าวมีโรงสีข้าว ขนาดใหญ่ ๔ โรงเกษตรกรจะขนข้าวไปขายที่โรงสี แต่มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและแปลงใหญ่ประมาณ ๕ กลุ่มที่สมาชิกบางส่วนจะแปรรูปขายเองและขายในระบบออนไลน์

(๑) วิธีการตลาด

ส่วนใหญ่จำหน่ายที่โรงสี พงษ์เจริญ พงษ์ชัยธัญพืช ไชยกุล กิจพงษ์ และวิสาหกิจต่างๆแปรรูปขายเอง

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอเลิงนกทา มีโรงสีข้าว รวม ๔ แห่ง

- พงษ์เจริญ
- พงษ์ชัยธัญพืช
- ไชยกุล
- กิจพงษ์

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอเลิงนกทา มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านจำนวน ๖ ราย และมีSmart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่จำนวน ๑ ราย องค์กรความรู้ทักษะความชำนาญ ด้านการบรรจุภัณฑ์ และการตลาด เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์กรความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๒๑ แสดงSmart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว ไร่นาสวนผสม พืชผัก เพาะเห็ด อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นางยุพิน ทับแสง	๔	กุดเชียงหมี	เลิงนกทา	๕	ทำนา
๒	นางพิกุล วิสินชัย	๑๔	สามแยก	เลิงนกทา	๕	ทำนา
๓	นางวิมาน อำพนพงษ์	๑๕	สามัคคี	เลิงนกทา	๒	ไร่นาสวนผสม
๔	นางทองใส พรทิพย์	๔	สามัคคี	เลิงนกทา	๒	ทำนา
๕	นายอุทัย ทะระจัด	๑	สร้างมิ่ง	เลิงนกทา	๒	ไร่นาสวนผสม
๖	นางพรรณิ ศรีสูงค์	๕	สามัคคี	เลิงนกทา	๒	แปรรูป
๗	นางดรุณี โพธาราม	๑๕	สามัคคี	เลิงนกทา	๒	ทำนา
๘	นางสาวศรีประไพ มลศิลป์	๗	สวาท	เลิงนกทา	๒	เพาะเห็ด
๙	นางบรรจง ทุมโหมง	๗	สวาท	เลิงนกทา	๒	ทำนา
๑๐	นายอดุลย์ พรหมแสน	๗	ห้องแซง	เลิงนกทา	๒	ปศุสัตว์
๑๑	นายจันดา มุทกัณฑ์	๑	สร้างมิ่ง	เลิงนกทา	๒	ประมง
๑๒	นางธนาพร คำหงษา	๑๓	สามแยก	เลิงนกทา	๒	ไร่นาสวนผสม
๑๓	นายสุวิทย์ แวงกัลยา	๑๕	บุ่งคำ	เลิงนกทา	๒	พืชผัก
๑๔	นางเนตรนภา คำสุดที่	๕	สามัคคี	เลิงนกทา	๒	ทำนา
๑๕	นางสาวพรชัย อาตุล	๓	กุดแห่	เลิงนกทา	๒	เศรษฐกิจ
๑๖	นางสาวอริยธิดา ศรีสุวะ	๑๒	กุดเชียงหมี	เลิงนกทา	๕	แปลงใหญ่

อำเภอเลิงนกทา มีพื้นที่การปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๓๓,๗๙๙ไร่ ๓,๒๙๒ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากอยู่ที่ตำบลบู่คำ จำนวน ๒๔,๘๐๙ไร่ ๑,๙๑๐ครัวเรือนรองลงมาคือตำบลศรีแก้ว จำนวน ๒,๔๒๒ไร่ ๓๑๓ครัวเรือน และตำบลโคกสำราญ จำนวน ๑,๕๘๖ไร่ ๒๔๓ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๒ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
สามแยก	๑๖๙	๑,๓๐๒	๑,๓๐๒	๓,๗๗๖	๔.๕
กุดแห่	๑๒๔	๘๓๒	๘๓๒	๒,๙๓๔	๔.๕
โคกสำราญ	๒๔๓	๑,๕๘๖	๑,๕๘๖	๕,๔๔๘	๔.๐
สร้างมิ่ง	๒	๑๗	๑๗	๑๔๐	๔.๐
ศรีแก้ว	๓๑๓	๒,๔๒๒	๒,๔๒๒	๓,๔๙๔	๔.๒
บู่คำ	๑,๙๑๐	๒๔,๘๐๙	๒๔,๘๐๙	๘๐,๘๖๕	๔.๕
สวาท	๕๗	๓๒๓	๓๒๓	๔๓	๔.๒
ห้องแซง	๒๕๘	๑,๓๓๔	๑,๓๓๔	๔๘,๙๓๔	๔.๓
สามัคคี	๖๓	๓๕	๓๕	๑,๖๔๑	๔.๔
กุดเชียงหมี	๑๖๒	๑,๑๓๗	๑,๑๓๗	๒,๑๖๐	๔.๐
รวม	๓,๓๐๑	๓๓,๗๙๙	๓๓,๗๙๙	๑๔๙,๔๓๕	

ที่มา : การขึ้นทะเบียน พ.ศ.๒๕๖๓

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

มีการใช้พันธุ์ใหม่ๆเพื่อให้ผลผลิตมากขึ้นและเกษตรกรบางรายมีการใช้ระบบน้ำหยดมาใช้ในแปลงมัน

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอเลิงนกทา มีการปลูกมันสำปะหลังฤดูการปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึงเดือนเมษายน ปลูกสูงสุดในเดือนมีนาคม การเก็บเกี่ยวระหว่างมกราคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือนกุมภาพันธ์ โดยมีปฏิทินการเพาะปลูก มันสำปะหลัง ในอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มันสำปะหลัง												

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←...→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอเลิงนกทามีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง เป็นเงิน ๔,๔๕๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๒๓ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังต่อไร่ปี ๒๕๖๓ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

รายการ	บาท
ไถดะ ตัวอย่าง	๓๐๐
ยกร่อง	๓๐๐
พันธุ์	๕๐๐
ค่าแรงปลูก	๖๐๐
ยาคุมหญ้า/ยาฆ่าหญ้า	-
ปุ๋ย	๙๕๐
ดายหญ้า	๑๐๐๐
เก็บเกี่ยวเหมา (รถชุด+บรรทุก)	๘๐๐
ค่าเช่า	-
รวม	๔,๔๕๐

ผลผลิตเฉลี่ย ๓,๕๒๕ ตัน/ไร่

ราคาปัจจุบันตันละ ๑,๙๕๐ บาท

เป็นเงิน ๖,๘๗๔ บาท

หักต้นทุน ๒,๔๒๕ บาท

กำไร ๒,๔๒๕ บาท/ไร่

(ที่มา สัมภาษณ์เกษตรกร พ.ศ.๒๕๖๓)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

เกษตรกรนำไปขายที่ลานมันสำปะหลังใกล้บ้านเช่นลานมันสำปะหลังพรทวิบุงคำ ลานน้องเล็กบุงคำ

โรงแปงอำเภโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

(๑) วิธีการตลาด ลานมันพรทวิบุงคำ ลานน้องเล็กบุงคำ โรงแปงอำเภโพนทอง และลานรวบรวมมันในตำบลต่างๆก่อนส่งขายโรงแปง

๓) ปริมาณการผลิต

อำเภอลำทะเมนชัย มีพื้นที่การปลูก อ้อย จำนวน๗๙๖๙ ไร่ ๖๐๕ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากอยู่ที่ตำบลบุงคำจำนวน ๓๘๑๒ ไร่ ๒๖๙ ครัวเรือนรองลงมาก็คือตำบลสามัคคี จำนวน ๗๑๗ ไร่ ๗๖ ครัวเรือน และตำบลห้องแซงจำนวน ๙๖๒ไร่ ๗๒ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๔ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
สามแยก	๓๘	๔๔๕	๔๔๕		
กุดแห่	๓๐	๒๙๐	๒๙๐		
โคกสำราญ	๑๗	๒๖๑	๒๖๑		
สร้างมิ่ง	๒	๒๗	๒๗		
ศรีแก้ว	๔๖	๕๗๔	๕๗๔		
บุงคำ	๑๖๙	๓๘๑๒	๓๘๑๒		
สวาท	๑๓	๒๓๕	๒๓๕		
ห้องแซง	๗๒	๙๖๒	๙๖๒		
สามัคคี	๗๖	๗๑๗	๗๑๗		
กุดเชียงหมี	๔๔	๖๔๖	๖๔๖		
รวม	๖๐๕	๗๙๖๙	๗๙๖๙		

ที่มา : การขึ้นทะเบียนเกษตรกร พ.ศ.๒๕๖๓

ต้นทุนการผลิตอ้อย

ตารางที่ ๒๕ แสดงต้นทุนการผลิตอ้อย อำเภอเลิงนกทา

รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ	
ไถ ดะ (ตัวอย่าง กิจกรรม)			๕๐๐			
ไถแปร			๓๐๐			
ไถยกร่อง (กรัมเบอร์)			๕๐๐			
พันธุ์อ้อย			๑๐๐๐			
ปลูก(รถปลูก)			๙๐๐			
ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง)			๕๐๐			
กลบร่อง			๓๐๐			
ดายหญ้า			๖๐๐			
ปุ๋ย ๘๐ กก./ไร่(๒ ครั้ง)			๙๒๐			
ค่าแรงใส่ปุ๋ย			๓๐๐			
ให้น้ำ ๘ ครั้ง/ปี			-			
เก็บเกี่ยวต้นละ ๑๒๐ บาท			๑๒๐			
คืบ ต้นละ ๖๐			๖๐			
บรรทุกต้นละ ๑๒๐ บาท			๑๒๐			
ค่าบริการ			๑๐๐			
ค่าเช่า			๑๐๐๐			
รวม			๗,๒๒๐			

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอเลิงนกทามีพื้นที่การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จำนวน ๓๙๓ไร่ ๕๕คร้วเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากอยู่
ที่ตำบลบุงคำจำนวน ๑๐๑ ไร่ ๑๖ คร้วเรือน รองลงมาคือตำบลโคกสำราญ จำนวน ๙๗ ไร่ ๙ คร้วเรือน และตำบล
สามัคคีจำนวน ๙ไร่ ๕๕ คร้วเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๖ แสดงปริมาณการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

ตำบล	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
สามแยก	๔	๒๒	๒๒		
กุดแห่	๑	๓	๓		
โคกสำราญ	๙	๙๗	๙๗		
สร้างมิ่ง	๒	๗	๗		
ศรีแก้ว	๐	๐	๐		
บุงคำ	๑๖	๑๐๑	๑๐๑		
สวาท	๗	๕๙	๕๙		
ห้องแซง	๗	๔๙	๔๙		
สามัคคี	๙	๕๕	๕๕		

ที่มา : ขึ้นทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๓

๒.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๒๗ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบล เป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและ การตลาด ๑. ภัยธรรมชาติ ๒. ปัจจัยการผลิตสูง ๓. ค่าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๑. ราคาไม่มั่นคงภัยพิบัติ (แล้ง, น้ำท่วม) ๒. การระบาดของโรคแ ๓. ต้นทุนการผลิตสูง ๔. ราคาผลผลิตตกต่ำ ๕. ขาดแคลนแหล่ง เงินทุน	๑. ส่งเสริมผลการใช้เทคโนโลยีระบบน้ำหยด ๒. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ๓. ให้ความรู้ด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกวิธี ๔. จัดทำแปลงพยายกรณ์เตือนการระบาดของศัตรูพืช ๕. ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มผลิต พันธุ์ เมล็ดพันธุ์ ใช้เอง ๕. รวมกลุ่มกัน	ทุกตำบล	มาก
ด้านเกษตรกรและองค์กร เกษตรกร ๑.การบริหารจัดการกลุ่ม	๑.ไม่เข้มแข็ง ๒.เป็นการรวมกลุ่ม เฉพาะกิจ ๓.สมาชิกขาดการมีส่วนร่วม	๑. สร้างความเข้มแข็ง ๒. ทำความเข้าใจในบทบาทของกลุ่ม ๓. จัดให้มีการประชุมบ่อยๆ	ทุกตำบล	ปานกลาง
ด้านการแปรรูปผลผลิต และผลิตภัณฑ์ ๑.ผลิตสินค้าไม่ต่อเนื่อง	๑.ยังไม่ได้มาตรฐาน ๒.การบรรจุภัณฑ์ยังไม่ดี	๑.พัฒนาสินค้าให้ได้มาตรฐานตามที่ตลาดต้องการ ๒.พัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้สวยงาม ๓.สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์	ทุกตำบล	ปานกลาง

๑. ขาดเครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์ ๒. ขาดมาตรฐาน(รับรอง)		๔. การศึกษาดูงานจากกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ		
---	--	--	--	--

๒.๒.๑การจัดทำ TOWS Matrix

ตารางที่ ๒๘ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S) -มีการผลิตสินค้าได้หลากหลายชนิดเช่น ข้าว มันสำปะหลังฯ -มีประสบการณ์ในการผลิตสินค้าหลากหลายชนิด -เป็นพื้นที่ทำการเกษตรไม่ค่อยได้ใช้สารเคมีแบบหนักๆ	จุดอ่อน (W) ขาดความกระตือรือร้นในการพัฒนาอาชีพ ขาดเทคโนโลยี /นวัตกรรม
โอกาส (O) หน่วยงานราชการให้การสนับสนุน	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) -ทำการเกษตรแบบปลอดสารหรือเกษตรอินทรีย์ -ทำเกษตรแบบผสมผสาน	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) -กระตุ้นให้มีการเรียนรู้โดยเฉพาะการทำเกษตรอินทรีย์และหานวัตกรรมมาช่วยในการเกษตร
ภัยคุกคาม (T) ภัยธรรมชาติ ภัยแล้ง/น้ำท่วม	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) -ระยะยาวคือเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้มากขึ้น -การขุดบ่อ/สระ /บาดาล กักเก็บน้ำ	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) -สนับสนุนพืชที่ไม่เสี่ยงเช่นปลูกพืชหลากหลาย -การประกอบอาชีพเสริมเช่นการแปรรูป

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- ๑.๒ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง
- ๑.๓ เพิ่มศักยภาพอาสาสมัครและเกษตรกรต้นแบบ

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๒.๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิตพืชอาหารปลอดภัย
- ๒.๒ ลดต้นทุนการผลิต
- ๒.๓ ส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- ๒.๔ ส่งเสริมการปลูกพืชตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP)

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

๓.๑ ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรทดแทนแรงงาน

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๔.๑ ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้

๔.๒ บริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ (W๓T๘)

บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช ปศุสัตว์ ประมง)

๓.๑.๑ ข้าว

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต และมีตลาดจำหน่ายได้ราคาดี
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน การผลิตข้าวแบบครบวงจร ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป

จำหน่าย

กลยุทธ์ที่ ๑ การส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

โครงการที่ ๑ การส่งเสริมการรวมกลุ่มแปลงใหญ่

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการปลูกพืชหลังนา

กลยุทธ์ที่ ๒ การส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์

โครงการที่ ๑. ส่งเสริมการไม่เผาตอซังและไถกลบตอซังข้าว

โครงการที่ ๒. ส่งเสริมการผลิตข้าวแบบครบวงจร ผลิต-จำหน่าย

๓.๑.๒ มันสำปะหลัง

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ เป้าหมายเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน ต้องการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตต่อไร่ และจำหน่ายได้ราคาที่เหมาะสม

กลยุทธ์ที่ ๑ การส่งเสริมแปลงใหญ่มันสำปะหลัง

โครงการที่ ๑ โครงการลดต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง

โครงการที่ ๒. การผลิตมันสำปะหลังโดยใช้น้ำหยด

กลยุทธ์ที่ ๒ การแปรรูปมันสำปะหลังเป็นมันเส้น(มันแห้ง)

โครงการที่ ๑ การสร้างลานตาก

โครงการที่ ๒. ส่งเสริมเทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลังเช่นการใน

เครื่องจักรกล

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ YSF

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ ให้กลุ่ม/องค์กรมีความเข้มแข็งและช่วยเหลือตัวเองได้
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน ให้มีการบริหารจัดการที่ดี มีผลิตภัณฑ์ที่จำหน่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือน

กลยุทธ์ที่ ๑ .การเพิ่มความรู้และทักษะของเกษตรกร

โครงการที่ ๑. การอบรมเกษตรกรในการผลิตพืชแบบผสมผสาน

โครงการที่ ๒ การศึกษาดูงาน

กลยุทธ์ที่ ๒ การสนับสนุนสร้างแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

โครงการที่ ๑. สนับสนุนแปลงเรียนรู้หลัก

โครงการที่ ๒.การสนับสนุนแปลงเครือข่าย

๓.๒.๒ วิสาหกิจชุมชน

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ ให้มีความเข้มแข็ง กลุ่มช่วยเหลือตนเองได้ยั่งยืน
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน การบริหารจัดการทรัพยากรในกลุ่ม การสร้างผลิตภัณฑ์และ

ยี่ห้อ

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการออมทรัพย์

โครงการที่ ๑.การออมทรัพย์ในวิสาหกิจชุมชน

โครงการที่ ๒การพัฒนาสินค้าในวิสาหกิจชุมชน

กลยุทธ์ที่ ๒ การส่งเสริมการตลาดในวิสาหกิจชุมชน

โครงการที่ ๑.การเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาดในวิสาหกิจชุมชน

โครงการที่ ๒..การจัดตลาดสินค้าวิสาหกิจชุมชน

๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๓.๑ ที่ดิน

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ ค้นความอุดมสมบูรณ์ให้แกดิน
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน การเติมอินทรีย์วัตถุ การอนุรักษ์ความหลากหลาย

กลยุทธ์ที่ ๑ การทำเกษตรอินทรีย์

โครงการที่ ๑โครงการไถกลบตอซังข้าว

โครงการที่ ๒.การส่งเสริมการใช้ปลูกพืชปุ๋ยสด

กลยุทธ์ที่ ๒ การลดการใช้สารเคมี ปุ๋ยเคมี

โครงการที่ ๑การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยน้ำหมัก

โครงการที่ ๒.การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์

๓.๓.๒ แหล่งน้ำ

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ ให้มีแหล่งน้ำการเกษตรให้พอเพียง
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน การส่งเสริมการขุดเจาะบาดาล/ขุดสระน้ำในกลุ่ม/องค์กร

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมแหล่งน้ำในไร่นา

โครงการที่ ๑ขุดเจาะบาดาล /สระน้ำ ในไร่นา

โครงการที่ ๒ส่งเสริมการสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์

กลยุทธ์ที่ ๒ .การสร้างต้นน้ำ

โครงการที่ ๑ส่งเสริมการทำสวนป่า

โครงการที่ ๒..ส่งเสริมการทำธนาคารน้ำใต้ดิน

แผ่นนี้

แทรกตารางสรุปโครงการ

ภาคผนวก

๑. โครงการ ๑. โครงการแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
๒. หลักการและเหตุผล ที่ผ่านมามีประเทศไทยประสบปัญหาภัยธรรมชาติหลายอย่าง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือถือว่าเป็นพื้นที่ที่ประสบปัญหาเรื่องภัยแล้งและขาดแคลนแหล่งน้ำทำการเกษตร รวมทั้งจังหวัดยโสธรและ อำเภอลำทะเมนชัย ทำให้การเกษตรไม่ได้ผลเท่าที่ควร การสร้างแหล่งน้ำในไร่นาจึงเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้ในระดับพื้นที่ และยังสามารถสร้างรายได้นอกฤดูทำนา เช่น การปลูกพืชฤดูแล้ง และการตกกล้าทำนาเพื่อร่อนน้ำฝนในฤดูกาลทำนา
๓. วัตถุประสงค์ ๑. เพื่อให้ได้แหล่งน้ำในการปลูกพืชฤดูแล้ง
๒. แก้ปัญหาฝนทิ้งช่วงในฤดูทำนา
๓. สร้างรายได้เสริมจากการปลูกพืชหลังนา เช่น ข้าวโพดและอื่นๆ
๔. เป้าหมาย เกษตรกรในพื้นที่อำเภอลำทะเมนชัย
๕. พื้นที่ดำเนินการ อำเภอลำทะเมนชัย ๑๐ ตำบล
๖. ระยะเวลา ตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๕
๗. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบโครงการ
	ตค	พย	ธค	มค	กพ	มีค	เมย	พค	มิย	กค	สค	กย	
ประชุมชี้แจงโครงการ/คัดเลือกเกษตรกร			←→										สนง.เกษตรอำเภอ
ฝึกอบรมเกษตรกร					←→								เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ
ขุดสระหรือเจาะบาดาล							←→						หน่วยงานที่รับผิดชอบ
ติดตามประเมินผล									←→				สนง.อำเภอ

๘. วิธีการดำเนินงาน ๑. ประชุมชี้แจงโครงการ/คัดเลือกเกษตรกร
๒. จัดฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้การใช้ประโยชน์ของน้ำในการเกษตร
๓. ดำเนินการประสานงานกับหน่วยงาน ในการขุดเจาะแหล่งน้ำ
๔. ติดตามและประเมินผลโครงการ

๙. งบประมาณ ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๑๐. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑. เกษตรกรมีรายได้มากขึ้น
๒. แก้ปัญหาฝนแล้งและฝนทิ้งช่วงได้

๑. โครงการ ๒. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน

๒. ผู้รับผิดชอบ กรมส่งเสริมการเกษตร

๓. หลักการและเหตุผลการปลูกพืช ได้แก่ การปลูกข้าว ,การปลูกพืชผักมีมานานในพื้นที่อำเภอเลิงนกทา แต่การผลิตให้ถูกต้องและได้มาตรฐานตามหลักวิชาการ นั้น ยังไม่มีการส่งเสริมและปฏิบัติให้เกิดขึ้นอย่างจริงจัง เกษตรกรส่วนใหญ่ยังมีการปฏิบัติที่ผิดหลักทางวิชาการ การฝึกอบรมให้เกษตรกรมีการผลิตสินค้าที่ปลอดภัย นอกจากจะได้สินค้าที่มีคุณภาพได้มาตรฐานแล้ว ตัวเกษตรกรเองก็มีความปลอดภัยจากกระบวนการผลิต และผู้บริโภคก็มีความปลอดภัยจากการบริโภคสินค้าทางการเกษตรไปด้วย

๔. วัตถุประสงค์ ๑. เพื่อสร้างความตระหนักถึงความปลอดภัยในการผลิตสินค้าทางการเกษตร และมีการปรับกระบวนการผลิตที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน

๒. สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน

๓. สร้างโอกาสทางการตลาดให้กับสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน

๕. เป้าหมาย เกษตรกรอำเภอเลิงนกทา

๖. พื้นที่ดำเนินการ ๑๐ ตำบล

๗. ระยะเวลา ตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๕

๘. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ โครงการ
	ตค	พย	ธค	มค	กพ	มีค	เมย	พค	มิย	กค	สค	กย	
ประชุมชี้แจงโครงการ/ คัดเลือกเกษตรกร			←→										สนง.เกษตรอำเภอ
ฝึกอบรม/ถ่ายทอดตาม กระบวนการโรงเรียน เกษตรกร					←→								เกษตรตำบล
ขอการรับรอง/ตรวจ ประเมินแปลง							←→						กรมวิชาการ เกษตร /กรมการ ข้าว
ติดตามประเมินผล									←→				สนง.อำเภอ

๙. วิธีการดำเนินงาน ๑. ประชุมชี้แจงโครงการ/คัดเลือกเกษตรกร

๒. จัดฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการถ่ายทอดตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

๓. ดำเนินการประสานงานกับหน่วยงาน เช่น กรมการข้าว กรมวิชาการในการ

ตรวจ

ประเมินแปลงในเกษตรที่ประสงค์จะขอรับการรับรองแปลงเพาะปลูก

๔. ติดตามและประเมินผลโครงการ

๑๐. งบประมาณ ๖๐๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑. ผลผลิตมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

๒. เกษตรกรและผู้บริโภค มีความปลอดภัย

๑. โครงการ ๓.โครงการฝึกอบรมการผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพและน้ำหมักชีวภาพ
๒. ผู้รับผิดชอบ กรมส่งเสริมการเกษตร
๓. หลักการและเหตุผลในการทำการเกษตรโดยเฉพาะการเพาะปลูกพืช การปลูกพืช ปัญหาที่มักพบและเกิดขึ้นในปัจจุบัน ที่เห็นได้ชัดเจน คือ ราคาปัจจัยการผลิตที่มีราคาสูงขึ้น โดยเฉพาะปุ๋ยและสารเคมีที่ใช้ในการเกษตร ซึ่งทำให้การต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ดังนั้นการผลิตปุ๋ยอินทรีย์-ชีวภาพขึ้นเองเพื่อใช้ในครัวเรือน/ชุมชน ย่อมเป็นการลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มรายได้ของเกษตรกร
๔. วัตถุประสงค์
๑. เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต
 ๒. เพื่อเป็นการลดสารเคมีตกค้างในดิน
 ๓. เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร
๕. เป้าหมาย กลุ่มเกษตรกรในตำบล ๑๐ ตำบล อำเภอเลิงนกทา
๖. พื้นที่ดำเนินการ อำเภอเลิงนกทา
๗. ระยะเวลา ตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๕
๘. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ โครงการ
	ตค	พย	ธค	มค	กพ	มีค	เมย	พค	มิย	กค	สค	กย	
เสนอโครงการ	←	→											สนง.เกษตร อำเภอ
อนุมัติโครงการ		←	→										
ประชุมชี้แจง/คัดเลือก เกษตรกร			←	→									
ดำเนินการ					←	→					←	→	
ประเมินผล													

๙. วิธีการดำเนินงาน
- ๑ ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
 - ๒ ฝึกอบรมและปฏิบัติ/สนับสนุนงบประมาณการผลิตปุ๋ยจุลินทรีย์ชีวภาพแก่กลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย
๑๐. งบประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ บาท /
๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม
๑. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต

๒. เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน
๓. เพื่อเป็นการรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ
๔. เกษตรกรบริโภคผลผลิตทางการเกษตรที่ปลอดภัย

๑. โครงการ .๔โครงการฝึกอบรมการทำเกษตรอินทรีย์

๒. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการผลิตการเกษตรของเกษตรกรในปัจจุบัน มีต้นทุนการผลิตต่อไร่สูงประกอบกับเกษตรกรใช้สารเคมีทั้งปุ๋ยและยาฆ่าแมลงศัตรูพืช ทำให้เป็นอันตรายต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม การเกษตรอินทรีย์ เป็นโครงการหนึ่งที่จะทำให้ชีวิตและสิ่งแวดล้อมมีความปลอดภัยจากสารเคมีและเป็นการลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มรายได้ในครัวเรือน
๒. เพื่อเป็นการลดสารเคมีตกค้างในผลผลิต
๓. เพื่อเป็นการรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ
๔. เพื่อเป็นการนำทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์
๕. เป็นการเพิ่มมูลค่าของผลผลิต

๔. เป้าหมาย

พื้นที่เกษตรกร ๑๐ ตำบล

๕. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่อำเภอเลิงนกทา

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ดำเนินการตั้งแต่วันที่ ตุลาคม ๒๕๖๑ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

กรมส่งเสริมการเกษตร

๘. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบโครงการ
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
- เสนอโครงการ	→												- สนง.เกษตรฯ
- อนุมัติโครงการ	→												- ส่วนกลาง
- ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกร		→											- ผอ.ศูนย์ฯ ,
- อบรมเกษตรกร				→									- สนง.เกษตรฯ
- ดำเนินการ					→	→	→	→	→	→	→	→	- เกษตรกร
- ประเมินผล		→	→	→	→								- สนง.เกษตรฯ ,

๙. วิธีดำเนินการ

๑. ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรร่วมโครงการ
๒. อบรมเกษตรกรเรื่อง การทำเกษตรอินทรีย์ ๑ วัน

๑๐. งบประมาณ

๕๐๐,๐๐๐ บาท จากกรมส่งเสริมการเกษตร

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ

๑. เกษตรกรมีการบริโภคผลผลิตการเกษตรที่ปลอดภัยและมี
๒. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตค่าใช้จ่าย
๓. เป็นการรักษาสภาพสมดุลทางธรรมชาติ

๑. โครงการ ๕.โครงการฝึกอบรมเกษตรกรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒. ผู้รับผิดชอบ กรมส่งเสริมการเกษตร

๓. หลักการและเหตุผล เพื่อสนองต่อแนวทงนโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน ซึ่งให้ความสำคัญและมุ่งเน้นให้สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ภายใต้แนวปฏิบัติของ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และเพื่อให้เกษตรกรนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ เพื่อให้เกิดความอยู่ดีมีสุขตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง

๔. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ความเข้าใจในการเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๒. เกษตรกรนำความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

๕. เป้าหมาย ทุกตำบล
 ๖. พื้นที่ดำเนินการ ๑๐ ตำบล
 ๗. ระยะเวลา ตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๕

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบโครงการ
	ต.ค	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	
- เสนอโครงการ	↔												- สนง.เกษตรฯ
- อนุมัติโครงการ	↔												- ส่วนกลาง
- ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกร		↔											- คณะกรรมการศูนย์ฯ
- อบรมเกษตรกร				↔									- สนง.เกษตรฯ
- ดำเนินการ					↔								- เกษตรกร
- ประเมินผล		↔											- สนง.เกษตรฯ

๘. วิธีการดำเนินงาน ๑. ประชุมชี้แจงโครงการ/คัดเลือกเกษตรกร
 ๒. จัดฝึกอบรมเกษตรกรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๑ ครั้ง /ปี

วัน ทุกหมู่บ้าน

๑๐. งบประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑. เกษตรกรนำความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
 ๒. เกษตรกรมีความกินดีอยู่ดี

๑.ชื่อโครงการ ๖. เพิ่มศักยภาพอาสาสมัครเกษตร

๒.หลักการและเหตุผล เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีพ และเพื่อให้คณะทำงานมีศักยภาพด้านเทคโนโลยี การจัดทำแผนและข้อมูลพื้นฐาน

๓.วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มศักยภาพอาสาสมัครเกษตร
 ๒. เพื่อให้มีความรู้ในการจัดทำแผนและการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐาน ด้านการเกษตร

๔.เป้าหมาย อาสาสมัครเกษตร ๑๔๕ หมู่บ้าน

๕.พื้นที่ดำเนินการ กรมส่งเสริมการเกษตร

๖.ระยะเวลา ตุลาคม ๒๕๖๑ - กันยายน ๒๕๖๕

๗. ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรอำเภอเลิงนกทา

๘. วิธีดำเนินการ

๑. ประชุมชี้แจงโครงการ
๒. ฝึกอบรม และศึกษาดูงาน

๙. งบประมาณ

เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๑๐. ผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ

๑. อาสาสมัครเกษตร ๑๔๕ หมู่บ้าน มีการนำความรู้ไปปฏิบัติในการเสริมสร้างศักยภาพชุมชน
๒. การพัฒนาด้านการเกษตรมีศักยภาพ
๓. ได้เรียนรู้ร่วมกัน มีแผนชุมชนที่มีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการพัฒนา

๑. โครงการ .๗ โครงการเฝ้าติดตามและปลูกพืชบำรุงดิน

๒. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการผลิตของเกษตรกรในสภาวะปัจจุบัน มีการใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณค่อนข้างสูง เพื่อหวังที่จะเพิ่มผลผลิต ในขณะเดียวกัน ก็ทำให้ต้นทุนการผลิตของเกษตรกรสูง ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ สภาพแวดล้อมถูกทำลาย สิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติได้รับผลกระทบจากการใช้ปุ๋ยเคมีของเกษตรกร โครงการเฝ้าติดตามและปลูกพืชบำรุงดิน เป็นโครงการหนึ่งซึ่งจะทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตลงได้และยังเป็นการคืนความอุดมสมบูรณ์ให้กับดินระยะยาวอีกด้วย

๓. วัตถุประสงค์

๑. ทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต
๒. ทำให้การปลูกพืชของเกษตรกรปลอดจากสารพิษตกค้าง
๓. เพื่อเป็นการรักษาสภาพแวดล้อมเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ดิน

๔. เป้าหมาย

พื้นที่ ๑๐ ตำบลในอำเภอเลิงนกทา

๕. พื้นที่ดำเนินการ

จำนวน ๑๐ ตำบล

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ดำเนินการตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- สถานีพัฒนาที่ดินยโสธร
- สำนักงานเกษตรอำเภอเลิงนกทา

๘. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบโครงการ
	ต.ค	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	
- เสนอโครงการ								→					- พัฒนาที่ดิน
- อนุมัติโครงการ											→		- สนง.เกษตรอำเภอ
- ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกร ร่วมโครงการ							→						- สนง.เกษตรอำเภอ
- ดำเนินการ												→	- เกษตรกร
- ประเมินผล	→												- สนง.เกษตรอำเภอ - พัฒนาที่ดิน

๙. วิธีดำเนินการ

๑. ประชุมชี้แจงเกษตรกรคัดเลือกพื้นที่ร่วมโครงการ
๒. ดำเนินการฝึกอบรมด้วยรถไถล้อยางและหัวนพิตระกูลถั่ว
๓. ค่าเครื่องกลและเมล็ดพืชตระกูลถั่ว

๑๐. งบประมาณ

เป็นเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต
๒. เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๓. เป็นการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสมแก่การเพาะปลูกพืช

๑. ชื่อโครงการ ๑๑. ส่งเสริมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน แปรรูปและถนอมอาหาร

๒. หลักการและเหตุผล ในท้องที่อำเภอเลิงนกทา อาชีพหลักส่วนใหญ่ประกอบอาชีพในการทำนา ในช่วงที่ว่างจากการทำนา แม่บ้านต้องการมีรายได้ให้กับครอบครัว เพื่อความมั่นคงของครอบครัว กลุ่มขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการ ส่วนท้องถิ่น ส่วนกลาง เพื่อสนับสนุนงบประมาณและวิชาการ

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้กลุ่มแม่บ้านมีรายได้เพิ่มขึ้นในครัวเรือน
๒. เพื่อให้กลุ่มแม่บ้านใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

๓.เพื่อให้กลุ่มแม่บ้านได้รู้จักการแปรรูป และถนอมอาหารอย่างถูกต้อง

๔.กลุ่มแม่บ้านรู้จักใช้วัสดุในท้องถิ่นให้มีมูลค่าเพิ่ม

๕.เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

๖.เพื่อการทำงานแบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

๔.เป้าหมาย กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอำเภอเลิงนกทา

๕.พื้นที่ดำเนินการ วิสาหกิจชุมชน จำนวน ๑๐ กลุ่ม

๖.ระยะเวลา ตุลาคม ๒๕๖๑ - กันยายน ๒๕๖๕

๗. ผู้รับผิดชอบ สำนักงานเกษตรอำเภอเลิงนกทา

๘. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบโครงการ
	ต.ค	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	
- เสนอโครงการ	↔												- สำนักงานเกษตร
- อนุมัติโครงการ	↔	↔											- ส่วนกลาง
- ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกร ร่วมโครงการ				↔	↔								- สนง.เกษตรอำเภอ
- ดำเนินการ						↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	- สนง.เกษตรอำเภอ
- ประเมินผล											↔	↔	- สนง.เกษตร

๙. วิธีดำเนินการ

๑.ประชุมชี้แจงและคัดเลือกสมาชิก ร่วมโครงการ

๒.ฝึกอบรม และฝึกปฏิบัติการอาชีพเสริม

๓. ติดตามประเมินผลโครงการ

๑๐. งบประมาณ

เป็นเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ

๑. กลุ่มแม่บ้านมีรายได้เพิ่มขึ้นในครัวเรือน

๒. กลุ่มแม่บ้านใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

๓. กลุ่มแม่บ้านได้รู้จักการแปรรูป และถนอมอาหารอย่างถูกต้อง

๔. แม่บ้านรู้จักใช้วัสดุในท้องถิ่นให้มีมูลค่าเพิ่ม

๕. ให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

๓. เพื่อการทำงานแบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

